

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XII nr. 615

vineri 2 iunie 1961

8 pagini 25 bani

Desen de GH. BOTAN

In preajma vacanțelor

Marcel Breslașu

Pentru școlari, ca și pentru toți aceia care le urmăresc și le îndrumă activitatea — părinți, profesori, instructori de pionieri — Ziua internațională a copilului, 1 iunie, este capăt de drum după un an de muncă și început de drum în „voiosul luminis” al vacanțelor. Dubla bucurie a efortului încununat de succes și a odihnei bine meritată îi fac — și pe cei în toată firea — să împărtășească simțămintele care îi însulețesc pe cei mărunți de Ziua copilului și, printre acestea, încântătorul și gravul „am mai crescut cu un an”.

Intr-adevăr și școala noastră, ca și tot ce se dezvoltă în ținara noastră Patrie, crește văzînd cu ochii, maturizîndu-i de timpuriu pe tinerii dascăli și întinerindu-i pe cei bătrîni, pentru a face față, în deplinătatea conștiinței și a forțelor, sarcinii de onoare: educația comunistă a schimbului de mîine. A fi dascăl nu este numai o profesie, o îndeletnicire, ci o vocație, ca și aceea de a fi medic. A te îngriji de sănătatea morală a copiilor, de echilibrul lor sufletec, de creșterea armonioasă a însușirilor lor, implică nu numai temeinice cunoștințe, experiență acumulată — ci și pasiunea susținută, neobosită a diagnosticianului, preocupat să surprindă — și apoi să urmărească — evoluția fiecărui copil în parte. Ar putea suna ca un paradox, dar formulez totuși această idee care îmi pare esențială pentru caracterizarea școlii în socialism: numai prin educarea diferențiată, prin preocuparea de a valorifica virtuțile latente, incipiente, ale fiecărui învățăcel se creează spiritul de echipă, se cristalizează colectivul, se cresc multiplele și variatele tipuri necesare construcției noii lumi,

„piesele” bine și precis individualizate — care se angrenează, organic, în ansamblu. Una dintre calomniile cele mai odioase și mai stăruitoare ale dușmanilor comunismului este că ei ar „nivela”, ar uniformiza materialul uman; metodele de muncă în școala noastră constituie și aduc prima replică, riposta grăitoare, elocventă a realității. Reluînd comparația făcută mai sus între pediatrie și pedagogie, subliniez că psihologia copilului ridică tot atîtea probleme, dacă nu și mai multe, ca și fiziologia lui, pentru că în mică măsură știe el însuși „ce se petrece cu dinsul”, pentru a-l ajuta pe cel care îl ajută!

Paralela pe care o fac nu este întâmplătoare, ci dimpotrivă, delibărată și tendențioasă. Vreau să spun că unul dintre aparatele ajutătoare care îlesnesc cunoașterea — și deci sporesc eficiența muncii educatorului în permanent contact cu copiii de vîrstă școlară și chiar preșcolară — acestul fenomen de diferențiere în rîndul învățăcelilor, este literatura. Ca sub un fascicul de raze Roentgen, se pot detecta și măsura, cu ajutorul cârții beletristice, emotivitatea, gradul de percepție, înclinările care încep să contureze parametrii lumii morale în fiecare copil, capacitatea lui de transformare, de adaptare, direcția evoluției probabile, reziduurile educației străine de spiritul nostru, amprenta mediului social din care provine. Conformist — prin mimetism ori prin dismulare — în fața materiilor predate (inclusiv a paginilor de literatură intercalate în cărțile lui de școală), copilul își regăsește spontaneitatea, articulația slabă a reacțiilor lui în fața cărților citite „acasă” ori, acum, în lunile de vară, în vacanțele petrecute în lumea în care tărîmul cel aievea se megieșește cu cel al visului...

Strădania scriitorului pentru copii se cere îmbrățișată și susținută de către aceia care pun cartea în mîinile copilului. Părinții, cu cele mai laudabile intenții, nu au întotdeauna discernămintul trebuincios pentru delicata selectare și ierarhizare a lecturii odraslelor lor. Și aici mă văd nevoit să revin la comparația de adineaori: e vorba de a doză, în mod diferențiat, și ce și cît să citească acest copil, sau celălalt, de ce are nevoie „organismul” lui spiritual — nu aceeași lectură se recomandă unui element zvăpăiat, turbulent și altuia visător, retras, aș zice anemic! „Tratamentul” deosebit constă în a propune celor mici modelele, eroii... cei mai pilduitori pentru ei! O justă proporție între clasici și literatura contemporană, cea de actualitate în special, între cartea de ficțiune (științifică sau ba) și cea care înfățișează realitatea. Este adevărat că asupra unora dintre cele mai însemnate aspecte ale acestei realități — școala, înainte de toate, cu viața ei complexă, chipul învățătorului de școală nouă, de contrapuz pedagogului Rostogan, raporturile dintre familie, școală, detașament, și desigur altele — noi am scris încă puțin și am reflectat acesteia palid, uneori incomplet sau chiar deformat. Vina este în primul rînd a scriitorilor, care nu... teiau destul de des drumul școlii, pentru a-i buchisi noul abecedar, ori vin să arunce „un

Stau de vorbă cu patru copii. Nu e propriu-zis un interviu. Profesorul nu ia interviuri elevilor săi. Nici măcar în recreație. E o convorbire obișnuită, într-o recreație obișnuită. Afară e cald, o pală de vînt joacă în cîrlionții copilor. Cine să stea în cancelarie? Dar-mi-te în clasă? Copiii aleargă după mingi, aruncă în aer aeromodele de hîrtie, fac „podul”, se strigă, discută...

Așadar, pe banca de la marginea terenului de volei, stau de vorbă cu patru copii. Cel mai mare are 10 ani, cel mai mic 7. Toți la un loc, vîrsta mea: 34 de ani. Egalitate.

Putem începe. Mai întâi, prezentările (pentru cititor, căci noi ne cunoaștem): Drăgușin Elena, clasa a IV-a B, Constantin Bogdan, clasa a III-a B, Mulțescu Gheorghe, clasa a II-a B, Vintilă Zoica, clasa I A.

— Se apropie sfîrșitul anului școlar. Cum stați cu notele? Toți 4 (intr-un glas): 10 pe toată linia,

Și totuși, a fost un interviu...

— Ce obiect vă place mai mult?

Toți 4 (intr-un glas): Toate.

— Ce aveți de gînd în vacanța de vară?

Toți 4 (intr-un glas):... Aici ar trebui ca tipograful să suprapună p-

— Cum? Ai mai fost în colonie?

— Vintilă Zoica: De trei ori. Asta e a patra oară.

— Fac la repezeală un mic calcul mintal. La prima „vilegiatură” ar fi avut 4 ani?! O privesc

citesc. Am citit toate cărțile pentru copii de la biblioteca nr. 5 din cartier. Și radiofonia îmi place. La Palat sînt în cercul de radiofonie.

— Mulțescu Gheorghe: Mie îmi place să joc tenis. Sînt înscris la cen-

Insemnări

tru răspunsuri într-un singur rînd. Îngăduiți-mi să-i vin într-ajutor.

— Drăgușin Elena: Eu o să plec la mare, în tabăra de la Năvodari.

— Constantin Bogdan: Eu o să merg în colonie la Timiș.

— Mulțescu Gheorghe: Anul acesta am să-mi petrec vacanța la Bicaz, unde bunicu e macaragiu.

— Vintilă Zoica: Eu merg din nou în colonie la Bușteni.

neîncrăzător. Ceilalți nu par să se mire de loc.

— Vintilă Zoica: Am și fotografii. Dacă vreți, vi le arăt. Am fost cu căminul fabricii lui tăticu. În fiecare an...

— În timpul anului ce v-a plăcut mai mult să faceți?

— Drăgușin Elena: Cel mai mult îmi place la Palat. Sînt în cercul de balet. La serbarea de sfîrșit de an o să vedeți ce am învățat acolo.

— Constantin Bogdan: Mie îmi place să

trul de copii al clubului „Progresul”.

— Vintilă Zoica: Mie îmi place la teatrul de păpuși.

Sună de intrare. Cei patru se ridică și pleacă fără nici o formulă protocolară.

N-a fost un interviu. Profesorul nu ia interviuri elevilor săi. Nici măcar în recreație. O convorbire obișnuită...

Și totuși, a fost un interviu! Căci, rămas singur la marginea terenului de volei de la școala

nr. 139, mi-am întregat copilăria mea și a celor mai vîrstnici dintre învățătorii și profesorii acestor copii

— Iată, copiii aceștia de la 4—5 ani își dispută frumusețile patriei Ei știu de Bușteni, Eforie, Predeal, înainte chiar de a ști cuvîntul „geografie”... Voi ați auzit măcar, la vîrsta lor, de ele? Răspundeți!

— Nu.

— Cunoșteți la vîrsta lor cuvintele „balet” sau „radiofonie”?

— Nu.

— Ați ținut vreodată racheta de tenis în mînă?

— Nu.

— Ați fost vreodată, la anii lor, la vreun teatru de păpuși?

— Nu. Nu. Nu...

Rămîn în curte... și nu mai întreb nimic. Ar fi un interviu monoton și fără sfîrșit. Cu același răspuns: nu, nu, nu...

...Printr-o fereastră de la etajul școlii răsună cîntecul cristalin al copilor:

— „Mulțumim din inimă Partidului...”

M. Sintimbreanu

Orientare unilaterală

Clubul sindicatelor de învățămînt din Capitală dispune de minunate condiții de activitate: săli luminoase, elegante, mobilate cu gust, fotolii edincitoare, o bibliotecă cu peste 30.000 de volume, un laborator foto, un atelier de pictură, televizoare, pian și multe alte instrumente muzicale sau la îndemîna celor care doresc să-și petreacă aici timpul liber.

Te-ai aștepta, deci, să întâlnești la club un mare număr de cadre didactice. Cu toate acestea, cu regularitate vin aici doar membrii echipelor artistice. Acesta este, de altfel, domeniul în care clubul a realizat cele mai multe succese din activitatea sa. O echipă de teatru, în repetate rânduri laureată a concursurilor organizate în ultimii ani, un cor bine pregătit, o orchestră semi-simfonică, un cerc de pictură, o echipă de dansul grupează câteva sute de cadre didactice. În rest, însă, numărul celor care vin aici să-și petreacă timpul liber este destul de mic.

Explicația situației la care ne referim trebuie căutată în primul rînd în orientarea unilaterală a activităților care se organizează la club, în nivelul insuficient de ridicat al unor activități.

O analiză mai atentă pe o perioadă mai îndelungată a muncii clubului arată pregnant că activitățile ce se organizează aici nu sînt profilate după un specific bine stabilit. Multe dintre activitățile organizate de club au un caracter general, iar nivelul scăzut la care se desfășoară ele nu este în măsură să intereseze, să atragă. Între acțiunile cu un caracter mai larg — artistice, culturale — și cele care se adresează direct cadrelor didactice este un decalaj, o disproporție exagerată de mare, în dauna celor din urmă. Astfel, în timp ce pentru acțiunile cu caracter artistic se rezervă cea mai mare parte din posibilitățile materiale ale clubului, pentru cele cu caracter profesional nu sînt prevăzute nici măcar posibilitățile minime în măsură să le asigure un nivel corespunzător. Din aceste motive propaganda profesională organizată la club s-a limitat la câteva conferințe de pedagogie generală cu o tematică pe care cadrele didactice o găsesc în publicațiile de specialitate. Lipsesc însă acțiunile dedicate dezbaterii unor probleme actuale din muncă învățătorilor și profesorilor, care să ajute la rezolvarea practică a acestora. Cunoașterea și valorificarea experienței înaintate a cadrelor didactice frunzose din școlile Capitalei n-a intrat în preocupările clubului. Pentru ce atunci să vină cadrele didactice la club? Doar pentru unele spectacole pe care le prezintă formațiile artistice de amatori? Acestea sînt, desigur, bune — dar învățătorii și profesorii vor să găsească la clubul lor și ajutor în ceea ce privește rezolvarea problemelor profesionale care-i preocupă îndeaproape.

O condiție determinantă, hotărîtoare în succesul propagandei profesionale este asigurarea unui conținut ideologic și științific ridicat al acțiunilor organizate în cadrul ei. Unele din conferințele pe teme profesionale care s-au ținut la club au răspuns acestor cerințe. Printre acestea se numără, de exemplu, conferința ținută de tov. Petre Drăgoiescu, președintele Consiliului superior al școlilor, pe tema legării învățămîntului de viață sau cea expusă de tov. Sofia Anghel, directorul secției de învățămînt a statului popular al Capitalei, despre educația comunistă a tineretului. Amîndouă aceste conferințe au fost ascultate cu mult interes de cadrele didactice pentru competența cu care au abordat problemele, pentru faptul că s-au referit la cele mai recente cercetări de specialitate, folosind o bogată argumentație științifică. Ce păcat, însă, că asemenea manifestări sînt prea rare, că unele dintre conferințele expuse la club s-au menținut la un nivel științific scăzut, neputînd suscita interesul cadrelor didactice. Pentru asigurarea unui nivel științific înalt conferințelor organizate la club,

este cazul, credem, să se apeleze mai des la academicieni, oameni de știință.

Se cuvine, de asemenea, o mai mare atenție pentru conținutul științific al propagandei profesionale. Uneori, datorită insuficienței preocupării față de acesta, s-au strecurat în unele conferințe greșeli de neîngădui. Astfel, într-o conferință despre viața și opera lui Eminescu s-au acreditat unele explicații vulgarizatoare cu privire la geneza strălucitului poem „Luceafărul”. În plus, conferințiarul a folosit prilejul conferinței respective pentru unele „punerii la punct” personale, cu totul nepotrivite într-o conferință publică.

În ultimul timp s-au organizat la club cîteva întâlniri între profesorii care predau literatura în școlile Capitalei. La aceste întâlniri urmau să se discute problemele pe care le ridică predarea în școli a literaturii de după 23 August. Ideea a fost excelentă. Datorită însă faptului că la pregătirea acestor întâlniri n-a participat și comisia profesională, traducerea în practică a acestei inițiative valoroase n-a putut duce la valorificarea ei deplină. Discuțiile s-au rezumat la cîteva chestiuni de suprafață, fără o legătură strînsă cu problemele pe care le ridică predarea.

Se vede, deci, că pentru eficiența propagandei profesionale este necesară și temeinica pregătire a acțiunilor organizate în cadrul ei.

Formele prin care se realizează propaganda profesională la clubul sindicatelor de învățămînt din Capitală sînt unilaterale. În prea dese cazuri s-a recurs la conferințe. În schimb s-a apelat în măsură insuficientă la simpozioane, la constatări pe anumite teme. Formele limitate pe care le-au îmbrăcat acțiunile cu caracter profesional au fost determinate de problematica săracă a acestora.

La o anchetă întreprinsă de redacția noastră în rîndurile unor cadre didactice s-au făcut propuneri deosebit de interesante în legătură cu conținutul și formele propagandei profesionale care le-ar atrage la club. Astfel, se sugera să se organizeze la club, în scopul generalizării unor metode înaintate de predare în școlile serale, dezbateri în cadrul cărora să vorbească profesorii care au experiență și dobîndesc cele mai bune rezultate în munca de predare din aceste școli. De asemenea, s-a propus să se întocmească prin grija clubului „caiele ale experienței pedagogice înaintate” care să fie multiplicat în 40-50 exemplare și trimise spre consultarea cadrelor didactice. În această privință s-ar conveni, desigur, să se intensifice legătura cu Institutul de științe pedagogice.

I se cere clubului să arate o mai mare preocupare față de cadrele didactice tinere. Printre cei aproape 10.000 de membri ai sindicatelor din învățămînt din Capitală sînt multe cadre tinere, în sprînjul cărora se pot iniția numeroase acțiuni utile.

De orientarea unilaterală și de nivelul scăzut al unor acțiuni profesionale organizate la club se fac vinovate, în primul rînd, conducerea clubului și colectivul care se ocupă de propagandă profesională.

Dar îmbunătățirea întregii activități a clubului nu poate fi realizată numai prin eforturile conducerii acestuia. Alături de aceste eforturi se impune un mai susținut sprijin din partea fiecăreia din cele 8 sindicate de învățămînt din Capitală. Acestea s-au rezumat pînă acum, cu toate angajamentele exprimate de președinții comitetelor respective, la un sprijin mai mult formal. Este de datoria fiecăruia din aceste comitete să participe la pregătirea și buna desfășurare a propagandei profesionale și a celorlalte acțiuni ale clubului, astfel ca activitatea acestuia să răspundă în cît mai mare măsură preocupărilor învățătorilor și profesorilor, iar nivelul lor să fie la înălțimea cuvenită.

C. Rădoi

Printre realizările dobîndite în regiunea Argeș pe tărîm cultural-educativ se numără și cele trei școli elementare de muzică care funcționează la Pitești, la Cimpulung și la Rm. Vilcea.

Școala din Rm. Vilcea este în cel de al patrulea an de existență și numără azi peste 250 de elevi, la secțiile de pian, vioară, violă, violoncel, contrabas și instrumente de suflat. Recent a luat ființă în cadrul acestei școli și o secție de arte plastice.

Elevii care trec zilnic pragul școlii de muzică, cu partitura sub braț, sînt copii între 6 și 14 ani, cu cele mai bune rezultate la învățătură și purtare, și talenți ai oamenilor muncii. Prin grija părintească a partidului ei își realizează astăzi năzuințele la care părinții lor nu îndrăzneau odinioară nici să viseze.

Realizările unei școli de muzică

Datorită activității asidue a colectivului didactic al școlii, elevii își însușesc bogate și temeinice cunoștințe muzicale. Pentru cultura muzicală a elevilor, precum și pentru a le cultiva talentul și a le lămurii bogățiile unor interpretări artistice, se fac exemplificări cu pickup-ul, la care se studiază lucrări ale marilor interpreți. De asemenea, se înregistrează pe bandă de magnetofon piese în interpretarea unor elevi, care sînt discutate apoi cu întreaga clasă, făcîndu-se observații cu privire la tehnica și la calitatea artistică a interpretării.

Astfel pregătiți, soliștii și membrii orchestrei școlare, compusă din peste 40 de elevi, și-au putut valorifica străda-

nile cu ocazia audițiilor date în cadrul școlii și la Casa raională de cultură. Remarcăm variatul repertoriu al orchestrei, din care nu lipsesc piese ale clasicii muzicii universale — Bach, Beethoven, Mozart, Glinka etc. — ale compozitorilor noștri — George Enescu, Ciprian Porumbescu, Sabin Drăgoi, T. Brediceanu și alții — precum și lucrări legate de viața noastră nouă — „Hora muncitorilor”, „O zi în colectivă”, „Poemul tinereții” etc. — ale unor compozitori locali.

Prin manifestările sale, Școala elementară de muzică din Rm. Vilcea a contribuit simțitor și la dezvoltarea gustului pentru muzică în rîndurile maselor țargi ale oame-

nilor muncii din localitate și din împrejurimi. Periodic, profesorii acestei școli țin conferințe pentru public pe teme din istoria muzicii românești sau universale, despre viața și opera unor mari interpreți sau compozitori, cu exemplificări din operele reprezentative. De asemenea, la stația de radioamplificare se prezintă programe muzicale în interpretarea celor mai avansați elevi ai școlii. Unii dintre aceștia au fost chiar incluși în orchestra locală de instrumentiști-amatori.

Școlile elementare de muzică constituie una din măsurile politicii înțelepte a partidului nostru pentru ridicarea culturală a poporului, un rod al grijii pentru formarea și ridicarea pe culmile artei a elementelor talentate.

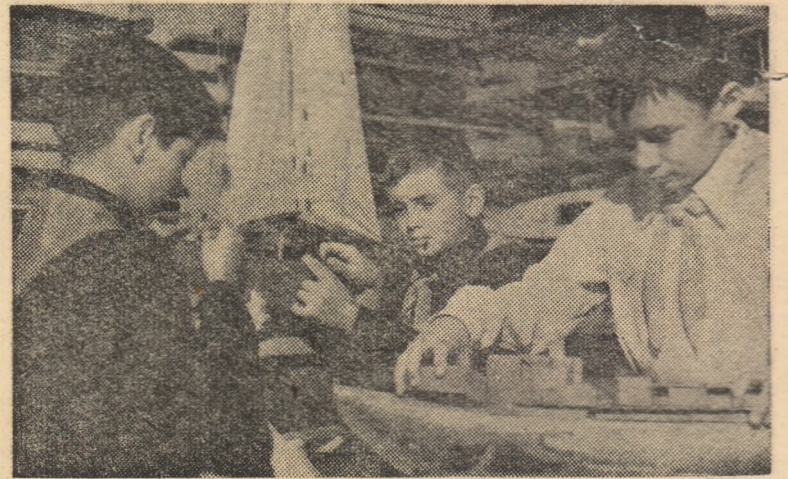
E. B.

În atenția cadrelor didactice

Pentru a ușura reîntoarea în învățămînt a unor cadre didactice care aveau obligația de a se prezenta la o reexaminare profesională în cazul cînd au întrerupt activitatea la catedră mai mult de doi ani, M.I.C. a revenit în parte asupra acestei obligații pentru unele categorii de cadre didactice, dînd instrucțiuni în acest sens secțiilor regionale de învățămînt și cultură.

Potrivit acestor instrucțiuni, cadrele didactice care nu s-au putut prezenta la posturile unde au fost repartizate în termen de doi ani, sau au întrerupt activitatea la catedră mai mult de doi ani, întrucît au avut motive întemeiate, pe care le vor dovedi cu acte, pot fi încadrate în învățămînt fără a mai fi obligate să se prezinte la reexaminarea profesională.

Se vor prezenta la reexaminarea profesională numai acele cadre didactice care nu s-au prezentat la posturi sau au întrerupt activitatea fără a avea motive întemeiate.

La cercul de aeromodele

De la Ministerul Învățămîntului și Culturii

Consfăturile raionale ale cadrelor didactice vor avea loc în zilele de 28 și 29 iunie a.c. Ordinea de zi a consfăturilor va fi următoarea:

1) „Darea de seamă asupra desfășurării și rezultatelor muncii in-

structiv-educative în cursul anului școlar 1960/1961; activitatea social-culturală a cadrelor didactice”.

2) „Principalele probleme privind trecerea în învățămîntul general și obligatoriu de opt ani”.

CONCURSURI

pentru ocuparea de posturi didactice în învățămîntul superior

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1) Preparator principal, poziția II/10, disciplina agricultură generală, catedra de agricultură generală.

2) Preparator, poziția III/9, disciplina pedagogie, catedra de pedagogie.

3) Preparator principal, poziția V/13, disciplina entomologie, catedra de protecția plantelor.

4) Preparator, poziția VI/16, disciplina topografie, catedra de îmbunătățiri funciare.

5) Asistent, poziția XVII/22, disciplina chimie organică și biologică, catedra de chimie agricolă.

6) Preparator principal, poziția XVII/30, disciplina chimie organică și biologică, catedra de chimie agricolă.

7) Conferențiar, poziția XVI/5, disciplina genetică — ameliorarea plantelor, catedra de biologie agricolă.

8) Preparator principal, poziția XVIII/12, disciplina legumicultură, catedra de legumicultură și floricultură.

9) Preparator principal, poziția XIX/11, disciplina pomicultură, catedra de pomicultură.

10) Preparator, poziția XIX/12, disciplina pomologie, catedra de pomologie.

11) Preparator principal, poziția XX/9, disciplina viticultură, catedra de viticultură.

12) Preparator principal, poziția XXII/21, disciplina fiziologia animală, catedra de fiziologie și farmacologie.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, următoarele acte:

copie legalizată de pe actele de studii; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe (pentru posturile de conferențiar); copie legalizată de pe testatul de conferențiar (pentru posturile de conferențiar); lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a unui post de asistent la catedra de tehnologia substanțelor anorganice.

Cererile pentru înscrierea la concurs se vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț la rectoratul institutului politehnic din Iași, Calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe actele de studii; lucrările științifice ale candidatului,

caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează (pentru posturile de asistent și preparator); dovadă de efectuarea stagiului în producție (pentru posturile de asistent și preparator); memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat; autobiografie.

Concursul va avea loc la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” din București, Bulevardul Mărăști, nr. 59 — după două luni de la apariția prezentului anunț.

Informații suplimentare se pot lua zilnic, între orele 8—14, de la rectoratul institutului.

dacă este cazul, într-un singur exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea unde lucrează.

Pregătirea practicii continue

Adîncirea cunoștințelor despre metale

Activitățile practice continue ale elevilor oferă largi posibilități pentru a adînci numeroase și prețioase cunoștințe științifice și tehnice. Valorificarea maximă a acestor posibilități depinde în cea mai mare măsură de buna organizare a practicii.

Iată, bunăoară, cum putem lărgi, în perioada practicii continue, cunoștințele elevilor despre materialele folosite în producția industrială și, în mod special, cunoștințele despre metale și aliaje.

Elevii știu din timpul anului că metalele constituie materialele cele mai larg folosite în industria constructoare de mașini, din ele executîndu-se aproape toate piesele care formează un dispozitiv o mașină etc., că pe ele se bazează întreaga producție de tractoare, mașini-unelte, aparate de măsurat etc. Ei cunosc numeroase proprietăți ale fierului, cuprului, zincului, aluminiului, staniului, plumbului, nichelului, magneziului — așa-numite metale tehnice — și știu, de asemenea, că în practică aceste metale se folosesc mai ales sub formă de aliaje, care prezintă proprietăți superioare față de metalele pure. Acum, în cadrul practicii continue, putem să-i facem însă să înțeleagă mai bine faptul că utilizarea fiecărui metal sau aliaj în producție este strict determinată de anumite proprietăți fizice, chimice, mecanice și tehnologice, studiate de ei.

Bunăoară, arătînd importanța pentru producție a diferitelor proprietăți fizice ale metalelor și aliajelor, le putem demonstra concret importanța magnetismului în secțiile marilor întreprinderi metalurgice, arătînd avantajele pe care le prezintă din punct de vedere al creșterii productivității muncii, utilizarea mașinilor de rectificat cu masă magnetică.

Pornind de la definiția greutatei specifice, cunoscută de elevi, putem indica diferite piese confecționate în întreprinderi din materiale care se încadrează în grupa de metale și aliaje ușoare (cu aluminiu sau magneziu) sau în grupa de metale și aliaje grele (cuprinzînd celelalte metale). În activitatea fiecărei întreprinderi profesorii pot găsi numeroase exemple pentru a demonstra tendința existentă în tehnologia modernă de a folosi în construcția de mașini aliaje tot mai ușoare și de mare rezistență, paralel cu reducerea gabariturii pieselor de mari dimensiuni. În același fel se pot demonstra celelalte proprietăți fizice ale metalelor — conductibi-

litatea termică, conductibilitatea electrică și dilatarea termică.

Bunăoară, se poate arăta că în calculele efectuate la construcțiile de mașini se ține seama de dilatarea termică montîndu-se cu joc unele piese ale dispozitivului bielă-manivelă, pistoanele etc. — sau de conductibilitatea termică — montîndu-se dispozitive speciale de răcire la acele organe ale mașinilor și agregatelor care în timpul lucrului degajă căldură.

Deosebit de convingător se pot demonstra cu prilejul practicii continue în uzină proprietățile chimice ale metalelor și aliajelor, și în special rezistența la coroziune. Pentru ca demonstrația să fie cât mai convingătoare, se recomandă ca profesorii să procure din vreme diferite mostre de metale și aliaje care în contact cu diferite substanțe chimice și cu agenții atmosferici se oxidează și își pierd luciul caracteristic, subliniind cu ajutorul acestora rolul dăunător al corozionului asupra metalelor și aliajelor, explicînd procedeele folosite în industrie pentru evitarea corozionului și scoțînd în evidență avantajele folosirii aliajelor cu rezistență mare la oxidare.

Adîncirea cunoștințelor despre principalele proprietăți mecanice ale metalelor (elasticitatea, plasticitatea, rezistența, densitatea), proprietăți care ne indică modul cum se comportă metalele și aliajele sub acțiunea diferitelor forțe, poate fi de asemenea însoțită în timpul practicii continue de numeroase demonstrații. Reamintînd elevilor că metalele și aliajele sînt supuse la mai multe feluri de solicitări și verificînd dacă ei își amintesc definiția rezistenței și felul cum se calculează rezistența la rupere, profesorii de specialitate dispun de largi posibilități pentru a demonstra aceasta în laboratoarele de încercări mecanice ale fiecărei fabrici și uzine. După participarea la cîteva experiențe asupra durității materialului, de pildă, elevii vor înțelege mai bine importanța durității sculelor cu care se execută diferite aparate.

În mod cât se poate de firesc, în timpul unei lucrări practice, putem cere elevilor, cu sprijinul muncitorilor și maștrilor din producție, să aleagă pentru lucru, din materialele nemarcate existente în atelier, aliajul cel mai potrivit. Pentru aceasta ei vor trebui să folosească un mare număr de cunoștințe teoretice și deprinderi practice acumulate în timpul anului, efectuînd în ace-

lași timp o activitate deosebit de interesantă. Astfel, vor fi puși mai întâi în situația de a recunoaște materialele după culoare, greutate și sunet. Ei au învățat, de pildă, că oțelul are un sunet deschis, iar fonta un sunet înăbușit. Indicații aproximative le poate da și structura unor materiale rupte recent. Un oțel carbon — de exemplu — are la locul de rupere o granulație fină și culoarea lucioasă închisă, un oțel de construcții cu coajă redus de carbon are o granulație mijlocie și culoarea lucioasă deschisă etc.

Obișnuirea elevilor cu utilizarea acestor metode pentru determinarea calității materialelor pe care le prelucerează, îmbogățirea cunoștințelor pe care le au în această direcție constituie una din cele mai însemnate posibilități de a adînci pregătirea elevilor în timpul efectuării practicii continue.

În ansamblu, adîncirea cunoștințelor despre materialele cu care se lucrează în producție, în cadrul practicii continue constituie un element deosebit de important în pregătirea elevilor pentru activitatea în diferite sectoare industriale.

Teodor Mucica

Pentru o activitate cît mai rodnică

Colectivul școlii noastre — Școala medie nr. 9 din București — se preocupă cu multă stăruință de organizarea practicii continue a elevilor în perioada 12-24 iunie.

În cadrul unei sesiuni a comisiei metodice de specialitate s-au precizat sarcinile activității elevilor în această perioadă și s-a stabilit conținutul lucrărilor de timp liber și lăcătușărie care vor fi efectuate, conform programului, de elevii claselor a V-a și a VI-a. Aceste activități au fost astfel organizate încît ele să contribuie la adîncirea și consolidarea cunoștințelor însușite

de elevi în timpul anului școlar și totodată să dezvolte deprinderile lor privind mînuirea uneltelor de lucru. Planul de muncă stabilește conținutul activității din fiecare zi așa încît tot timpul din perioada practicii continue să fie valorificat la maximum. Astfel elevii din clasele a V-a și a VI-a vor confecționa diferite obiecte utile și materiale didactice pe care le vom folosi anul viitor în predarea lecțiilor vor repara mobilierul școlii etc. De asemenea ei vor vizita întreprinderea „Antrefrig”, unde vor cunoaște tehnologia fabricării gheții.

Elevii claselor a IX-a și a X-a vor efectua activitățile din perioada practicii continue la uzinele „21 Decembrie”. Iar elevii la fabrica de produse zaharoase „Delicia”. Ei vor lucra efectiv pe lingă muncitorii și vor participa și la diferite acțiuni organizate de comitetele U.T.M. din întreprinderi.

Prin conținutul ei, practica continuă va aduce o contribuție importantă la consolidarea cunoștințelor și deprinderilor pe care și le-au însușit elevii, la pregătirea lor pentru viață.

G. POPESCU
Școala medie nr. 9
din București

La clasele I-IV

Conștient de faptul că activitățile practice recreative ce se desfășoară la clasele I-IV în perioada 5-10 iunie a.c. urmăresc să consolideze cunoștințele și deprinderile dobîndite de elevii acestor clase în școală, să contribuie la îmbinarea învățămîntului cu practica și la dezvoltarea dragostei școlarilor pentru munca productivă, colectivul didactic al școlii noastre a luat toate măsurile ca aceste activități să fie cît mai bine organizate. Am avut în vedere în primul rînd faptul că activitatea școlarilor în această perioadă trebuie să îmbrace o formă nouă, copiii consolidîndu-și și complexîndu-și deprinderile în cadrul unei munci practice îmbinate cu recrearea. De asemenea, căutăm

să ținem seama de particularitățile de vîrstă ale elevilor punîndu-i să execute lucrări potrivite puterilor lor, interesante și atractive.

Iată cîteva din activitățile pe care le-am planificat pentru perioada 5-10 iunie a.c. în funcție de criteriile arătate mai sus. Elevii claselor I și a II-a vor face o excursie în jurul satului și o excursie în pădure, o vizită la tarlaură gospodăriei agricole colective din localitate și alta la saivanul întovărășirii zootehnice a satului Biltșoara. Deplasările vor îmbrăca forma unui joc cu temă, dar în cadrul lor elevii vor fi puși și în situația de a efectua unele lucrări practice cum sînt curățirea lăstarilor ce s-au format pe portaltoiuș pomilor tineri din tarla, strîngerea de plante medicinale și altele — lucrări care nu cer eforturi prea mari și se îmbină cu diferitele activități recreative.

În scopul îmbogățirii materialului didactic al școlii am prevăzut ca în perioada practicii recreative să adunăm diferite frunze și flori cu elevii claselor mici, să le presăm și să le lipim pe foi de hîrtie de mărimea unei coale din caietul de desen. Ele vor fi folosite în anul viitor la predarea lecțiilor de desen după natură și a elementelor de desen decorativ, ajutîndu-i pe elevi să aprecieze mai bine poziția desenului pe planșă și dimensiunile lui.

De asemenea, vom îmbogăți ierbarul școlii cu o colecție de plante medicinale din plantele ce vor fi recoltate anul acesta.

Pentru elevii claselor a III-a și a IV-a am planificat lucrări de separare a puieților în pepiniera școlii, depistarea dăunătorilor din culturile de cartofi ale școlii și ale gospodăriei colective, îngrijirea și înfrumusețarea curții școlii, o vizită la uzina electrică și la cuptoarele de var de la Runcu, sat vecin, colectarea de plante medicinale etc.

Totodată elevii claselor a III-a și a IV-a vor contribui într-o mă-

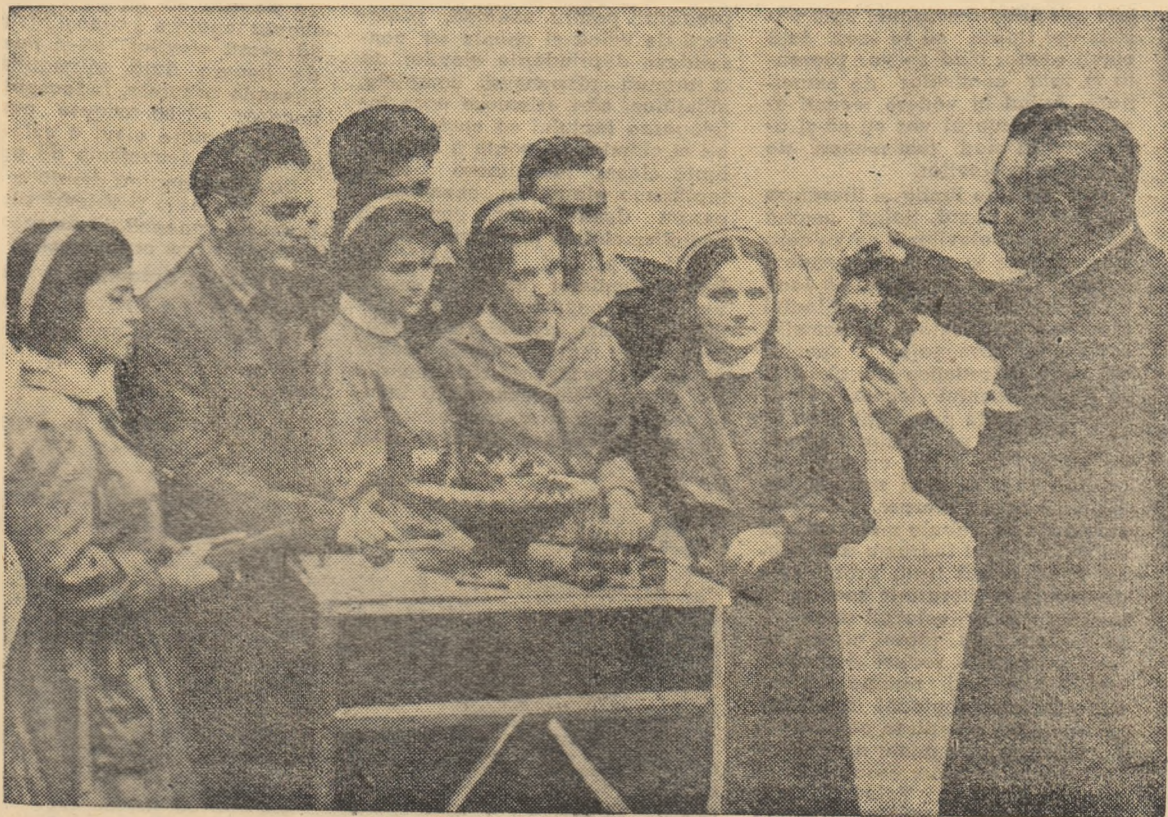
sură mai mare la îmbogățirea materialului didactic, completînd insectarul școlii. Ei se vor deprinde, de asemenea, cu felul cum se face însîrmarea unei rame de stup și fixarea fagurilor artificiali pe ramă și vor urmări dezvoltarea roiurilor de albine. Elevii vor înțelege astfel că producția de miere poate sporii datorită faptului că omul a ajuns să cunoască viața albinelor și să aplice aceste cunoștințe în folosul său.

În cadrul excursiei la Runcu elevii vor avea ocazia să cunoască foloasele energiei apelor, să cerceteze numeroase fenomene carstice pe valea Șohodolului și să colecteze pietre de calcar.

Și la clasele III și IV, desigur, activitatea practică va fi îmbinată cu activități recreative: jocuri, cîntece, povestiri etc.

Nu vom scăpa nici un prilej pentru ca activitățile practice continue să dezvolte dragostea școlarilor față de frumusețile patriei și mindria pentru realizările dobîndite de oamenii muncii sub conducerea partidului, pentru a le întări încrederea în forțele lor proprii și a-i face să simtă mulțumirea omului activ și harnic, care se bucură de rezultatele muncii sale și ale colectivului din care face parte.

Inv. C. Chezoian
Școala elementară
din Sănătești, raionul
Tg. Jiu

La Școala medie nr. 7 din Timișoara. Profesorul-maistru dă unui grup de elevi explicații despre diferențialul de autovehicule și funcționarea lui.

Atenție problemelor esențiale

Recapitularea cunoștințelor de economie politică și socialism științific reprezintă un minunat prilej de a-i ajuta pe elevi să-și aprofundeze cunoștințele din domeniul științelor sociale, să înțeleagă mai bine faptul că tezele învățării marxist-leniniste nu sînt simple abstracțiuni teoretice, ci reprezintă generalizarea științifică a practicii social-politice și își găsesc o largă aplicare la fenomenele ce se petrec în realitatea contemporană. Aceasta cere să se pună accentul, în orele de recapitulare, pe înțelegerea de către elevi a ultimelor documente de partid, să se revadă cu ei problemele în lumina documentelor Congresului al III-lea al P.M.R. a Declarației Consfătuirii de la Moscova din noiembrie 1960 și a Cuvîntării tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej la Adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea P.C.R.

Desigur, în lecțiile recapitulative nu se pot relua toate problemele învățate în cursul anului, ci numai problemele esențiale, care dau elevilor posibilitatea să dobîndească o privire de ansamblu asupra întregii materii și, în același timp, să înțeleagă mai a-dînc legătura internă dintre fenomenele și legile studiate. La economia politică în clasa a X-a, bunăoară, este important ca elevii să înțeleagă dezvoltarea economică a societății de la forme inferioare la forme superioare ca un proces obiectiv, care are loc în mod necesar. Recapitularea lecțiilor privind problemele capitalismului este menită să scoată în evidență analiza științifică făcută de clasicii marxism-leninismului acestui mod de producție, limitele istorice și contradicțiile care îl macină, rolul proletariatului de gropar al capitalismului. O mare atenție trebuie acordată recapitulării problemelor privitoare la capitalismul contemporan. Este necesar să se acorde o atenție deosebită înțelegerii profunde de către elevi a analizei făcute de V. I. Lenin imperialismului și a concluziilor practice revoluționare care decurg din această analiză. Se va sublinia politica agresivă a statelor imperialiste și schimbarea pe plan mondial a raportului de forțe dintre capitalism și socialism în favoarea socialismului, inevitabilitatea revoluției proletare în toate țările, a victoriei socialismului și comunismului în întreaga lume.

Cu atît mai necesară este recapitularea problemelor privind capitalismul contemporan în lumina ultimelor documente de partid cu elevii clasei a XI-a, care se pregătesc pentru examenul de maturitate. În lecțiile noastre recapitulative cu acești elevi vom scoate în evidență problemele ridicate în Declarația Consfătuirii de la Moscova cu privire la începerea unei noi etape în dezvoltarea crizei generale a capitalismului, la triumful socialismului într-un mare grup de țări din Europa și Asia, la creșterea puternică a forțelor care luptă pentru socialism în întreaga lume și la slăbirea necontenită a pozițiilor imperialismului în întrecerea economică cu socialismul, la avîntul uriaș al luptei de eliberare națională și la destrămarea sistemului colonial. De asemenea, vom scoate în evidență accentuarea instabilității întregului sistem capitalist al economiei mondiale, ascuțirea contradicțiilor capitalismului ca urmare a dezvoltării capitalismului monopolist de stat și a creșterii militarismului, a-dîncirea contradicțiilor dintre monopoluri și interesele întregii națiuni, tendințele spre metode de guvernare autocrate și fasciste, criza profundă a politicii și ideologiei burgheze. Totodată, le vom arăta elevilor că Declarația de la Moscova cuprinde programul, tactica și strategia mișcării comuniste internaționale, avînd o uriașă importanță nu numai pentru zecile de milioane de comu-

niști din întreaga lume, ci și pentru toate popoarele.

Multă atenție vom acorda și recapitulării lecțiilor privind economia politică a socialismului, care constituie un important mijloc de consolidare a cunoștințelor elevilor privind construirea socialismului în țara noastră, privind sarcinile care stau în fața poporului nostru în etapa actuală. De aceea, în recapitularea cunoștințelor de economie politică socialistă vom da atenție înțelegerii denline a caracterului profund științific al programului economic elaborat de Congresul al III-lea al P.M.R. privind dezvoltarea economiei naționale în următorii ani. În felul acesta elevii vor reuși să-și însușească problemele teoretice în strînsă legătură cu practica construcției socialismului, vor putea înțelege esența prefacerilor revoluționare care au loc în țara noastră.

În recapitularea lecțiilor de socialism științific trebuie să acordăm o importanță și un loc deosebit problemelor privitoare la apărarea și menținerea păcii, la relațiile de colaborare și ajutor reciproc stabilite între țările socialiste, la principiile coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite.

Fără îndoială că nu vom debata toate aceste probleme în mod izolat, ci le vom încheia în teme alese cu discernămint, care să releve legăturile interne dintre fapte și fenomene și să-i ajute pe elevi să-și întărească concepția științifică despre lume, să înțeleagă mai profund caracterul științific al legilor ce guvernează dezvoltarea societății. De exemplu, la economia politică teme cum sînt „Capitalismul monopolist”, „Construirea bazei economice a socialismului în țara noastră”, „Superioritatea reproducției socialiste față de reproducția capitalistă”, „Sistemul economic socialist mondial” etc. ne vor da posibilitatea să cuprindem un număr important de probleme și, totodată, să scoatem în evidență superioritatea economiei socialiste față de economia capitalistă. Bine înțeles că temele propuse mai sus nu pot fi absolut toate realizate. Se pot folosi 2-3 teme, în funcție de numărul de ore disponibil și de situația concretă existentă în fiecare clasă.

La socialism științific recapitularea se poate axa pe teme care să ne permită revvederea celor două părți ale cursului — filozofia și socialismul științific. De exemplu, tema „Revoluția socială” ne dă posibilitatea să recapitulăm un număr important de probleme din cursul de filozofie (legile materialismului dialectic) și din cursul de socialism științific.

În ceea ce privește pregătirea elevilor pentru examenul de maturitate este indicat să alegem teme care să includă atît probleme din economie politică, cît și din filozofie și socialism științific. Vom alege, de exemplu, teme ca „Legile generale ale revoluției și ale construcției socialiste”, „Politica marxist-leninistă a P.M.R. de construire a socialismului în țara noastră”, „Noua etapă de dezvoltare a sistemului socialist mondial și transformarea lui în factorul hotărîtor al dezvoltării societății omenești” etc.

Bine organizată, recapitularea va contribui la cunoașterea adîncită de către elevi a unor probleme esențiale ale învățării marxist-leniniste, la educarea lor în spiritul noii atitudini față de muncă, față de avutul obștesc, față de societate, la înarmarea lor împotriva rămășițelor burgheze din conștiința oamenilor, împotriva misticismului, a superstițiilor, la dezvoltarea educației lor patriotice și internaționaliste, la întărirea dragostei lor față de patrie, față de popor, față de partidul clasei muncitoare.

Prof. E. Ciuraru

Muncitorii-elevi de la secția serală a Școlii medii nr. 3 din Sibiu privesc cu toată răspunderea pregătirea pentru încheierea anului școlar.

In pragul examenului de maturitate

Elevii claselor a XI-a se alină acum în precăma examenului de maturitate, care va verifica în ce măsură știu ei să interpreteze în mod just fenomenele naturii, evenimentele social-istorice, operele scriitorilor studiați, diferite concepții și teorii, în ce măsură cunosc lupta și politica partidului, trăsăturile orînduirii noastre socialiste și inițiativa regulărilor de democrație populară din țara noastră, cum știu să aplice în viață ceea ce au învățat de-a lungul anilor de școală.

Încheind în aceste zile cursurile, clasele a XI-a vor trece, între 5-15 iunie, la recapitularea materiei studiate în acest an și la sistematizarea chestiunilor fundamentale din materia claselor anterioare. Sarcina profesorilor lor este de a-și organiza în așa fel munca încît perioada aceasta să fie cît mai folositoare viitorilor absolvenți, să-i ajute în revvederea și sistematizarea cunoștințelor, în completarea unor goluri existente în pregătirea lor, în a-dîncirea chestiunilor esențiale incluse în programa examenului de maturitate.

Plecînd de la cerințele generale ale examenului de maturitate, fiecare profesor trebuie să mediteze cu seriozitate la exigențele specifice disciplinei sale cărora vor trebui să le facă față elevii atunci cînd se vor prezenta în fața comisiilor de examinare. Avînd în vedere tocmai aceste exigențe ei vor ști să-și orienteze în mod just munca de pregătire a elevilor.

Profesorii de limbă și literatură română, bunăoară, țînînd seama de faptul că elevilor li se va cere să analizeze în mod independent operele literare studiate, să facă aprecieri cu privire la conținutul ideologic al acestora, la semnificația unor personaje, la specificul imaginii artistice sînt chemați să pună accentul tocmai pe aceste laturi ale pregătirii elevilor lor. Ei nu se pot mulțumi numai cu faptul că elevii cunosc biografiile unor scriitori sau subiectul unor opere literare, adică acele date ce trebuie memorate, ci au datoria să-i îndrume astfel încît ei să poată trata problemele de istorie a literaturii noastre în lumina tezelor esteticii marxiste, să dovedească faptul că au înțeles caracterul realist și progresist al literaturii romine clasice, superioritatea metodei realismului socialist, că știu în ce constau particularitatea comunistă a literaturii noastre actuale, caracterul ei profund popular. Totodată, profesorii de limbă română trebuie să acorde în această perioadă atenția cuvenită și pregătirii la gramatică a elevilor lor și, acolo unde se observă că elevii mai au unele lacune în ceea ce privește

formularea corectă a ideilor lor oral sau în scris, să ia măsuri pentru lichidarea acestor lacune.

Profesorii de matematică sînt chemați să țînă seama de faptul că problemele și exercițiile ce se vor da candidaților la examenul de maturitate vor urmări să arate nu numai în ce măsură au memorat ei formulele, isemelele, demonstrațiile etc., ci mai ales dacă ei raționează corect, dacă știu să aplice cele învățate. Tocmai de aceea este bine ca profesorii să organizeze în așa fel recapitularea materiei încît aceasta să permită rezolvarea unor probleme și exerciții menite să reîmprospăteze cunoștințele elevilor și, în același timp, să le desăvîrșească deprinderile de calcul, să le dezvolte gîndirea matematică, să-i ajute să înțeleagă limpede aplicațiile matematicii în producție.

La fizică și chimie este necesar ca elevii să cunoască fundamentarea teoretică a diferitelor procedee și metode de fabricație, spre a putea exemplifica concret modul în care cunoștințele dobîndite de ei în școală își găsesc aplicare în viață, să cunoască prevederile planurilor de dezvoltare a economiei noastre naționale. Trebuie totodată ca, în cadrul pregătirii pentru examen, profesorii de fizică și chimie să consolideze deprinderile elevilor de a formula răspunsuri complete, științifice, să-i orienteze spre înțelegerea faptului că studiul fizicii și chimiei nu poate fi rupt de lupta clasei muncitoare pentru realizarea planurilor economice, pentru desăvîrșirea construcției socialismului în patria noastră.

Atît cu prilejul examinării la Istoria Romîniei cît și în timpul verificării cunoștințelor de marxism-leninism, candidații la examenul de maturitate vor trebui să dovedească, prin răspunsurile lor, că nu s-au rezumat la însușirea mecanică a cunoștințelor, ci pot să explice în mod just

esența fenomenelor sociale. A-cestei laturi a pregătirii elevilor trebuie să-i dea în primul rînd atenție acum, în perioada premergătoare examenului, profesorii care predau obiectele respective. La istorie, de exemplu, este necesar ca lecțiile recapitulative să-i ajute pe elevi să dea o interpretare științifică problemelor procesului de dezvoltare a societății pe teritoriul patriei noastre, insistînd asupra cauzelor generale, determinante ale acestei dezvoltări. Profesorii nu se vor mulțumi, desigur, numai cu faptul că elevii cunosc data cînd au avut loc anumite evenimente din istoria patriei sau împrejurările în care s-au petrecut acestea, ci vor insista asupra factorilor care au determinat producerea lor, asupra efectelor generate de ele, vor îndruma pe elevi să caracterizeze evenimentele istorice în funcție de condițiile social-economice în care au avut loc, să vadă de fiecare dată legătura dialectică dintre fenomene.

O deosebită atenție trebuie acordată ajutorării elevilor în ceea ce privește aplicarea cunoștințelor însușite în lecțiile de socialism științific și economie politică la problemele vieții, ale actualității. Iată de ce profesorii au datoria să nu se rezume la simpla repetare a cunoștințelor, ci să ceară elevilor să-și ilustreze de fiecare dată afirmațiile cu exemple concrete. Iadeosebi este necesar să se asigure cunoașterea de către elevi a celor mai importante documente de partid.

De selecționarea atentă a celor mai însemnate probleme ale materiei ce urmează să fie recapitulată, de buna organizare a muncii cadrelor didactice și a elevilor în această perioadă depinde, în mare măsură, succesul candidaților la examenul de maturitate.

Prof. I. Lupu

In laborator

Discuții în cercul pedagogic

Cunoscut fiind rolul important pe care îl joacă recapitularea finală a materiei pentru aprofundarea și sistematizarea cunoștințelor, este firesc faptul că ședințele din luna mai ale cercurilor pedagogice sunt destinate discuțiilor problemelor recapitulării. Aceste probleme au format obiectul dezbaterilor și la ședința cercului pedagogic al profesorilor ce predau fizica în școlile și secțiile serale din raioanele 1 Mai, Stalin, T. Vladimirescu și 23 August ale Capitalei.

Primul punct asupra căruia s-au oprit în discuțiile lor profesorii de fizică s-a referit la stabilirea temelor de recapitulare. Înțelegând că unul din criteriile principale în fixarea temelor în jurul cărora urmează să se desfășoare recapitularea îl constituie situația concretă a fiecărei clase, nivelul la care elevii și-au însușit în timpul anului temele principale ale cursului, cercul pedagogic n-a stabilit în amănunt întregul plan al recapitulării, lăsând ca amănunțele să fie precizate de fiecare profesor în parte. Membrii cercului și-au dat seama însă că, dacă ar lua în considerare numai acest criteriu, ar putea ajunge la concluzia falsă că discutarea problemelor recapitulării într-un cerc mai larg nu poate aduce un ajutor eficient în întocmirea planului de recapitulare a materiei. Ei au ținut seama de faptul că scopul recapitulării finale este mult mai cuprinzător. Așa cum se arată la începutul ședinței amintite, este vorba în primul rând de a ridica înțelegerea de către elevi a fizicii pe o treaptă superioară prin largirea și adâncirea cunoștințelor privitoare la noțiunile, fenomenele și legile ei.

În al doilea rând, ei au pornit de la ideea că recapitularea finală trebuie să realizeze o bună sistematizare a cunoștințelor însușite de către elevi la lecții. La lecțiile curente — s-a arătat în discuții — materia este predată fragmentat. De aceea este absolut necesar ca recapitularea finală să precizeze locul fiecărei părți față de întreg, să-i înarmeze pe elevi cu o viziune cuprinzătoare a cunoștințelor însușite.

O a treia cerință de care au ținut seama membrii cercului este aceea de a le face cunoscute elevilor aplicațiile practice ale celor învățate într-un fel nou, superior, prin îmbinarea mai multor cunoștințe, dobândite chiar în clase diferite. Această formă nouă de prezentare a materialului deja cunoscut elevilor este necesară și pentru a le trezi interesul, pentru a asigura o participare conștientă și activă a lor la lecție.

Discuțiile purtate în cadrul cer-

cului pedagogic au subliniat și alte cerințe importante ale lecțiilor de recapitulare. De exemplu, faptul că aceste lecții trebuie să pornească de la concret — de la mașini, dispozitive sau aparate — care să servească la ilustrarea unei anumite teme, unei anumite categorii de probleme. S-a subliniat astfel că la clasa a X-a, de pildă, o temă ca „Aparate de măsură și măsurători electrice” poate servi profesorului pentru a revede cunoștințe variate în legătură cu electromagnetismul, circuitele electrice, unitățile de măsură etc.

În discuțiile din cerc s-a subliniat faptul că fixarea unor teme care să cuprindă întreaga materie studiată în cursul anului reprezintă un mod formal de a organiza recapitularea finală, ducând la o tratare superficială. Scopul recapitulării va fi atins nu dacă se vor trece în revistă toate cunoștințele predate, ci dacă temele vor fi alese într-un asemenea mod încât să includă ceea ce este esențial în curs, dacă ele vor fi tratate în adâncime, dacă profesorul va stabili din timp care anume elemente concrete vor fi folosite pentru a ilustra cunoștințele teoretice. O temă ca „Efectele căldurii” (clasa a IX-a) este bine aleasă, dar este necesar și ca profesorul să precizeze, în funcție de posibilitățile concrete ale școlii respective, care vor fi dispozitivele, aparatele sau mașinile cu ajutorul cărora va trata această temă.

O problemă asupra căreia membrii cercului s-au oprit îndelung a fost aceea a recapitulării la clasa a XI-a. Toți cei care au luat cuvântul, au socotit necesar ca la această clasă accentul să cadă pe adâncirea temelor prevăzute în programa examenului de maturitate. S-a discutat dacă este necesar ca materia studiată în clasa a X-a să fie revăzută în cadrul recapitulării finale sau dacă este mai bine ca ea să fie lăsată numai pentru orele speciale de pregătire în vederea acestui examen, în perioada 20.VI — 1.VII. S-a ajuns la concluzia că deoarece recapitularea finală oferă posibilitatea unei viziuni de ansamblu asupra fenomenelor fizicii, în timp ce în orele de pregătire pentru examen materia este tratată mai fragmentat, este necesar ca, atunci când se ivește prilejul, să se revadă la recapitularea finală, și teme studiate în clasa a X-a. De exemplu, la recapitularea temei „Circuitul oscilant”, profesorul poate arăta și modul în care intervin în producerea oscilației fenomenele de inducție și autoinducție studiate în clasa a X-a.

S-a arătat de asemenea că pen-

tru buna desfășurare a lecțiilor de recapitulare este necesar, ca în ora în care profesorul termină predarea materiei clasei respective să anunțe elevilor planul recapitulării și, totodată, planul amănunțit al primei lecții recapitulative, urmând ca în fiecare oră să anunțe planul desfășurat al lecției ce va urma. S-a indicat de asemenea ca la începutul orei de recapitulare profesorul să noteze pe tablă schema după care se va efectua recapitularea temei respective, pentru ca elevii să-și poată orienta răspunsurile potrivit scopului urmărit.

În acest scop se cere însă ca profesorii să-și definească în cel mai scurt timp planurile de recapitulare sau să și le refacă în lumina concluziilor prilejuite de discuțiile purtate în cadrul cercului pedagogic. Această sarcină este cu atât mai urgentă cu cât în multe școli predarea materiei se va termina în cursul săptămânii viitoare și este foarte important ca elevii să cunoască din timp problemele ce vor fi recapitulate, pentru a-și putea repartiza just timpul de studiu de care dispun.

Se știe că acest lucru este important și pentru elevii școlilor de zi, dar cu atât mai mult pentru elevii școlilor serale, care dispun de mai puțin timp pentru studiul individual. Din păcate, în cadrul ședinței cercului nu s-a discutat această problemă. În general, de altfel, s-a discutat prea puțin despre caracterul specific pe care trebuie să-l îmbrace recapitularea în școala serală. Nu s-a pomenit nimic, de exemplu, despre felul în care profesorii pot utiliza experiența din producție a elevilor școlii serale, puterea lor de a analiza și sintetiza adine problemele legate de tehnică datorită contactului lor nemijlocit cu producția. Ar fi fost bine dacă în cadrul ședințelor s-ar fi analizat și modul în care profesorii își vor pregăti lecțiile de recapitulare așa încât să-i ajute pe muncitorii-elevi să-și fixeze temeinic în clasă cunoștințele recapitulate. De asemenea, nu s-a discutat asupra indicațiilor care trebuie date muncitorilor-elevi pentru planificarea studiului lor individual din perioada recapitulării finale și a pregătirii examenului de maturitate, deși se știe că astfel de indicații le sînt foarte necesare.

Rămîne ca o sarcină a fiecărui profesor să analizeze și aceste aspecte ce nu au fost discutate în cadrul cercului pedagogic și să aleagă cele mai potrivite mijloace pentru a veni în sprijinul muncitorilor-elevi.

V. Manolache

Ceva „nou”

După o îndelungată meditație și strădanie, planul lecției de recapitulare a fost alcătuit. Profesorul își împinge ochelarii pe frunte și privește admirativ paginile acoperite cu un scris mărunțel, pe care au fost frumos aranjate puncte și subpuncte, exerciții, probleme, definiții. Din cînd în cînd se intrerupe din contemplație și, coborîndu-și ochelarii, adaugă exigent o virgulă, un punct, o linioară, o căciulă la „ă” etc. Se pare că totul a fost bine gândit.

Dar iată că, pe măsură ce se apropie de sfîrșitul lecției, fruntea începe să i se înnegureze. Abia acum observă un amănunt. La ultima ședință a cercului pedagogic s-a discutat despre necesitatea aducerii elementului nou în lecțiile de recapitulare. Or, în planul de lecție alături de frumos alcătuit nu se găsește nimic nou. Înțelege că, în planul temei „Rezolvarea sistemelor de ecuații” pe care urma s-o recapituleze, nu făcea altceva decît să reia într-o altă ordine și într-o formă sintetică o parte din cunoștințele pe care elevii și le însușiseră în lecțiile predate de-a lungul mai multor ore. Deci în lecția de recapitulare nu era nimic nou. Supărat și neliniștit, începe să răsfoiască manualul în lung și în lat.

Deodată chipul i se luminează. Înșfîșit, a descoperit soluția! În timpul anului, fiind seama de recomandările programelor, nu rezolvase sistemele de ecuații cu două necunoscute prin procedeul artificiiilor de calcul, întrucît acesta este dificil pentru nivelul de înțelegere al elevilor de clasa a VII-a. Iată deci că „elementul nou” în recapitulare ar putea să-l constituie această metodă, necunoscută elevilor. Și, fără să stea mult pe gînduri, o adaugă la planul alcătuit cu alina mială.

Ce s-a întîmplat a doua zi, la lecție, nu este greu de ghicit. Totul a mers bine pînă la „elementul nou”. De aici încolo lucrurile au început să se incurce într-un chip îngrijorător. Elevii nu mai știau ce să răspundă. Profesorul, presat de timp, încerca perseverent să le explice cum „devine cazul” cu artificiiile de calcul, deși începuse să înțeleagă că toată chestia cu „elementul nou” era ea însăși un artificiu foarte dăunător.

Intenția a fost bună. Dar soluția... să nu mai vorbim. Pentru profesorul cu pricina, și pentru alții care pot ghici ca el, o precizare: elementul nou în lecțiile de recapitulare înseamnă predarea de noi cunoștințe, ci repetarea celor vechi într-o ordine nouă, aplicațiile pe care elevii le pot electua folosindu-se de ceea ce au învățat, noile asociații și comparații pe care ei le fac bazîndu-se pe cunoștințele însușite. Altfel, lecția nu are numai elemente de noutate, ci devine „nouă” de-a binelea.

B. Octavian

Ucenic al Școlii profesionale „Klement Gottwald” din Capitală bobinînd un electro-motor.

Tehnologia meseriei

Pentru desfășurarea cu deplină eficacitate a lecțiilor de recapitulare, cadrele didactice de la Grupul școlar „Steagul roșu” s-au preocupat să stabilească la fiecare obiect de învățămînt și în special la tehnologia meseriei problemele esențiale în jurul cărora să discute cu elevii. De asemenea caută să folosească cele mai bune metode și procedee pentru ca elevii să înțeleagă în adâncime cunoștințele de bază predate în cursul anului și să-și desăvîrșească deprinderile privind efectuarea lucrărilor din producție.

Astfel, la lecțiile recapitulative din cadrul cursului de instalații de lumină și forță predat elevilor electricieni de la școala tehnică se tratează patru teme menite să-i ajute pe elevi în aprofundarea problemelor legate de creșterea continuă a complexității instalațiilor electrice. Aceste teme sintetizează materia parcursă în cei doi ani de studiu orientîndu-i pe viitorii electricieni în cele mai importante domenii ale muncii pe care o vor desfășura în întreprinderile industriale.

Prima temă se oprește asupra direcțiilor principale în care se dezvoltă acum acționarea electrică, asupra metodelor moderne de întreținere și reparație a aparatului electric. Se va preciza în cadrul

acestei teme prin exemplificări concrete rolul semiconductorilor, al transistorilor, al amplificatoarelor magnetice, al servomecanismelor electronice. Un capitol distinct al temei se va ocupa de mașinile de copiere și cu comenzi electronice-program.

Ținînd seama de accentul deosebit care se pune pe economia de energie electrică în toate sectoarele industriale, cea de a doua temă recapitulative se va referi la problema alegerii corecte a puterii motoarelor și a rezervei de putere pentru îmbunătățirea indicelui de randament. Vor fi aprofundate cunoștințele privind puterea reactivă și rolul factorului putere în valorificarea maximă a capacității de transport a rețelelor. Se va insista asupra aspectului economic al acestei probleme, dîndu-se exemple practice privind înlocuirea unor motoare electrice cu puteri necorespunzătoare, încărcări insuficiente și randament scăzut. Se vor calcula economiile realizate în cazul unei dimensionări corecte.

A treia temă recapitulative se va referi la prezentarea instalațiilor și recordurilor electrice și la criteriile de executare a acestora, conform normativelor, în cupru sau aluminiu, în țevă sau tub PVC — în funcție de cerințele specifice instalației. Se va insista asupra înlocuirii materialelor metalice cu materiale plasti-

ce, domeniu în care țara noastră a reperat însemnate succese de fabricație.

Pentru a lămurii mai deplin elevilor aspectele tehnice și economice ale gospodăririi corecte a energiei electrice, se va trata tema „Exploatarea rațională a stațiilor și sistemelor electrice”, scoțîndu-se în evidență importanța asigurării cu energie electrică a industriei noastre în continuă dezvoltare. În cadrul ei se vor face referiri largi la importanța folosirii capacității maxime a surselor termoelectrice și hidroelectrice. Elevii vor înțelege astfel mai profund că fiecare KWh economisit reprezintă mai mult oțel, mai mult aluminiu, mai multe case iluminate, mai multe produse de larg consum.

Astfel de teme sintetice au fost alese și pentru recapitularea tehnologiei meseriei la clasele de strungari ale școlii tehnice. La anul I, de exemplu, se recapitulează cunoștințele privind bazele teoriei așchierii, cinematica strungului universal, operațiile ce se pot efectua pe acestea și alegerea regimurilor optime de așchiere. La prima temă vor fi parcurse noțiunile principale ale teoriei așchierii, accentuîndu-se asupra interacțiunii dintre diversele elemente ale regimului de așchiere (viteza, adîncimea de așchiere, avansul) și geometria sculelor, materialul din care sînt confecționate acestea și materialul de prelucrat.

Cea de a doua temă recapitulative are drept scop recapitularea funcționării în ansamblu a strungului și explicarea cinematicii acestuia pe baza exemplelor practice privind diferitele modele de strunguri din uzina „Steagul roșu”, prezentîndu-se îndeosebi caracteristicile constructive moderne ale acestei grupe de mașini-unelte.

În cadrul recapitulării celei de a treia teme vor fi discutate cu elevii posibilitățile tehnologice ale strungului și criteriile ce stau la baza alegerii corecte a sculelor și regimurilor de așchiere, în funcție de lucrarea ce se execută.

La anul II, lecțiile de recapitulare urmăresc îndeosebi adîncirea cunoștințelor privind metodele de lucru moderne și caracteristicile constructive și de exploatare ale strungurilor cu comandă-program.

La prima temă vor fi recapitulate principiile tehnologice ale unor metode avansate de muncă și caracteristicile construcției unor dispozitive de concepție modernă care duc la creșterea productivității muncii. La cea de a doua temă se vor trata principiile de funcționare și exploatare a strungurilor cu comandă-program ce încep să fie introduse tot mai mult în uzinele constructoare de mașini, conform prevederilor planului șesenal.

Lecțiile de recapitulare vor face apel la o serie de cunoștințe din

tehnologia materialelor, desenul tehnic etc., absolut necesare înțelegerii temelor discutate, realizîndu-se și pe această cale corelații dintre obiectele studiate în școala tehnică. Acolo unde va fi necesar, vor fi prezentate și unele metode sau aparate care n-au fost studiate în cursul anului, ca, de exemplu, metodele complexe de măsurare a unor piese. Aceste completări au menirea să înlăture o serie de deficiențe în cunoștințele elevilor observate la susținerea probelor practice de la sfîrșitul trimestrului.

Unele lecții de recapitulare se vor desfășura direct în întreprindere pentru ca elevii să-și consolideze deprinderile de mînuire a aparatelor complexe de măsură și control, pentru a-i ajuta să cunoască mai bine calitățile oțelurilor, ale fontelor și ale materialelor neferoase, domeniul lor de utilizare și tratamentele ce trebuie aplicate fiecărei lucrări în parte.

Îmbinarea strînsă a recapitulării cunoștințelor de tehnologie cu practica în secțiile întreprinderii va ridica eficacitatea pregătirii elevilor în vederea probelor practice de încheiere a anului școlar și în vederea elaborării proiectelor de absolvire, care necesită rezolvarea unor variate probleme tehnice și tehnologice.

Petre Puni

Încă puțin, și se deschid taberele

Prof. ALEXANDRINA ZBEREA (București): „Darul partidului” (pictură)

proximativ 200 de tabere și colonii în care se vor odihni circa 150.000 de copii — cu aproape 20.000 mai mulți decât în anul trecut — vor funcționa în anul acesta pe întreg cuprinsul patriei. Stațiuni cum ar fi Bran, Homorod Băi, Cheia, Colibița, Năvodari sînt puse în întregime la dispoziția celor mici. De asemenea, goar-nele pionerești vor răsună în localitățile cele mai pitorești din țară ca Sinaia, Predeal, Timiș, Lunca Bradului, Soveja, Borsec, Bucșoia, Bicăz, Vadul Crișului, Poneasca, Olănești, Rucăr, Horezu, Vasile Roaită, Năvodari și multe altele.

Timpul petrecut în tabără este un bun prilej pentru încheierea de noi prietenii între copiii școlilor noastre, de întărire a frăției dintre fiii oamenilor muncii romîni și cei ai naționalităților conlocuitoare. În taberele de pe Valea Teleajenului, la Cheia de pildă, își vor petrece împreună vacanța copii din București și din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, la Homorod Băi se vor întîlni elevii din tabără din școlile orașului București, din regiunile București, Ploiești, Bobrogea, Mureș-Autonomă Maghiară și Brașov. La Sibiu, în afară de elevii din regiunea Brașov, vor mai veni în tabără pionieri și școlari din orașul București și alte regiuni ale țării. La mare, în tabăra de la Năvodari — care va cuprinde 2.000 de pionieri și școlari pe serie — vor trăi zile de neuitat elevii veniți din toate regiunile țării, iar la Vasile Roaită cei din regiunile Oltenia, Banat, Crișana, Cluj, Suceava, Mureș-Au-

tonomă Maghiară, Maramureș, Hunedoara și Galați.

În stațiunea pionierilor din apropierea muntelui Ciucaș — la Cheia — vor fi găzduite în luna iulie corul Palatului pionierilor, corul A.R.L.U.S. și Ansamblul pionierilor din Tg. Mureș, iar la Suzana (la 5 km. în apropiere de Cheia) corul de copii al Radio-televiziunii.

Pionierii și școlarii vor participa în tabere la felurite activități în aer liber — excursii, competiții sportive, jocuri pionerești, focuri de tabără și carnavaluri. Toate acestea, sub directa îndrumare a instructorilor de pionieri, a profesorilor de muzică și educație fizică.

Pentru a veni în ajutorul cadrelor care lucrează în tabere, Ministerul Învățămîntului și Culturii și C.C. al U.T.M. au organizat în vacanța de primăvară, la Predeal, un curs de instruire la care au participat 300 directori de școli și instructori superiori de pionieri. În afară de pregătirea teoretică primită cu acest prilej, ei au asistat și la o serie de activități practice menite să-i orienteze precis asupra muncii pe care o vor desfășura în tabere. La sfîrșitul lunii mai, comitetele regionale U.T.M. în colaborare cu secțiile de învățămînt și cultură au organizat în toate regiunile țării cursuri de instruire cu instructorii de detașamente și cu directorii și profesorii care nu au participat la cursul de la Predeal, asigurînd astfel pregătirea generală pentru munca în tabere.

În toate taberele s-au asigurat condiții bune de cazare și hrană, precum și mijloace cultural-artistice și sportive necesare desfășurării diferitelor activități. Stau la dispoziția elevilor biblioteci, aparate de radio, picupuri, stații de radioamplificare, acordeoane și diferite alte materiale culturale și sportive. Numai în anul 1961 aceste mijloace vor fi completate cu peste 60 aparate de radio, 17 televizoare, 12 stații de radio-amplificare, aproape 100 acordeoane, material sportiv în valoare de 500.000 lei. Bibliotecile vor fi înzestrate cu cărți noi, potrivite vârstei copiilor, în sumă de peste 200.000 lei.

Începînd de săptămîna viitoare, taberele își așteaptă primii oaspeți — elevii din clasele I—IV — al căror număr se ridică numai în seria I la peste 14.800 în taberele de la munte și aproape 3.000 în taberele de la mare.

Majoritatea secțiilor de învățămînt și cultură regionale au luat din timp măsuri pentru a primi cît mai bine pe micii oaspeți. Taberele din regiunea Ploiești, de pildă, au fost gata pentru a primi copiii cu două săptămîni înainte de data fixată pentru începerea seriei I. Din timp s-au pregătit lucrările și la taberele de pionieri și școlari din regiunile Cluj, Galați, Crișana, Brașov și altele.

În zilele care ne mai despart de începerea seriei I va fi necesar ca secțiile de învățămînt și cultură din toate regiunile țării și în special din regiunile Argeș,

Mureș-Autonomă Maghiară și altele să depună toate eforturile pentru terminarea în cît mai bune condițiuni a reparațiilor și amenajărilor necesare, astfel ca și elevii găzduiți în taberele din aceste regiuni să aibă asigurată o odihnă plăcută.

Pentru elevii din școlile medii, pedagogice, profesionale, agricole și de meserii se organizează în acest an tabere turistice cu o durată de 15 zile, pe baza itinerariilor stabilite de secțiile de învățămînt și cultură. Școlarii vor călători cu vagoane de dormit special amenajate. În acest an numărul elevilor ce vor fi cuprinși în astfel de tabere se ridică la 15.000, față de 10.000 în anul trecut. Înființate în anul 1960, aceste tabere sînt mult îndrăgite și apreciate de școală și de părinții copiilor. Cu ajutorul lor elevii cunosc mai bine frumusețile patriei noastre, locurile istorice și monumentele care amintesc trecutul de luptă al partidului și poporului nostru, obiectivele economice mai importante construite în anii puterii populare, instituții de știință, artă și cultură etc. În același timp, ele ajută la recrearea, reconfortarea și fortificarea copiilor.

Pentru elevii care au obținut cele mai bune performanțe în întrecerile sportive școlare și în campionatele de juniori sînt pregătite tabere sportive la Piatra Neamț, Bistrița, Snagov, Brașov, Cimpulung Mușcel, Cimpina. Aici, sub conducerea profesorilor de specialitate, peste 1.600 de elevi se vor odihni și se vor pregăti în diferite discipline sportive.

Alături de elevii din școlile de cultură generală, în perioada vacanței de vară se vor odihni în tabere și numeroși elevi din școlile profesionale. Se vor organiza tabere la Cimpina și Năvodari pentru elevii din școlile sectorului petrol-chimie, la Brașov pentru cei din școlile metalurgice și de comerț, la Săcele pentru cei din școlile forestiere.

Copiii preșcolari vor fi trimiși în colonii în localitățile de pe Valea Prahovei, Valea Timișului, Teleajenului ș.a. Ei vor fi însoțiți de educatoare și de întreg personalul administrativ care deservește grădinița în timpul anului școlar. În cele 28 de zile cît vor sta în colonie se vor bucura de condiții minunate de joc și odihnă, de alimentație și cazare. Anul acesta numărul copiilor preșcolari ce vor merge în colonii este de aproximativ 14.000, cu circa 2.000 mai mulți decât în vara anului 1960.

Condițiile materiale bune create pentru asigurarea unei vacanțe cît mai plăcute, străduința cadrelor educative și a întregului personal de a veghea la sănătatea și odihna copiilor vor face ca zilele petrecute de ei în tabără să fie de neuitat.

Ioan Birnă

Munca educativă în perioada practicii continue

Perioada practicii continue oferă din punct de vedere educativ posibilități deosebite față de toate celelalte activități școlare. Dacă ne referim chiar și numai la faptul că mulți dintre elevi își vor petrece această perioadă de două săptămîni în întreprinderi și pe ogoare, ne putem da seama cît de important este locul pe care-l ocupă practica continuă pentru educația prin muncă a elevilor. Ei vin în contact direct cu muncitorii, cu țărani colectivizii, cunosc în a-dincime caracterul activității lor libere și creatoare, relațiile to-vărășești statornicite între ei, își pot da seama nemijlocit de înaltul preț al muncii în societatea noastră. Văzînd și trăind toate acestea, elevii vor înțelege mai mult decît la oricare lecție din clasă marile realizări dobîndite de poporul muncitor, sub conducerea partidului, viața nouă pe care o duc oamenii muncii din patria noastră.

Pentru a valorifica din punct de vedere educativ această interesantă și deosebită experiență de viață pe care o trăiesc elevii în perioada practicii continue se impun, însă, anumite condiții. În primul rînd este necesară o cît mai bună organizare a muncii elevilor pe întreaga perioadă a practicii. În anii precedenți unii conducători de școli au socotit că este suficient să la o singură dată, la început, contact cu întreprinderea, gospodăria agricolă de stat sau colectivă pentru a asigura un ritm susținut al activității elevilor în toată această perioadă. Trecîndu-se la efectuarea practicii propriu-zise, s-a ajuns la situația că elevii nu aveau permanent de lucru. Este evident însă că un asemenea mod de a lucra nu duce la rezultatele educative scontate, ci face să scadă interesul elevilor față de practică.

De asemenea, lucrările ce se vor desfășura în perioada practicii continue trebuie să ceară elevilor un anumit efort, o anumită încordare. De aceea este necesar să le fie stabiliți anu-

miți indici concreți de producție. Astfel de sarcini sporesc răspunderea elevilor, îi fac să manifeste o atitudine justă față de muncă.

Deosebit de important din punct de vedere educativ este modul în care sînt prezentate colectivului de elevi sarcinile prevăzute în planul de practică. Înainte de începerea practicii elevii, grupați pe brigăzi și echipe, vor trebui antrenați la discutarea planului. Este bine ca profesorul care conduce practica să le arate elevilor scopul social-ului al muncii pe care urmează s-o depună, importanța acesteia.

O impresie puternică poate avea asupra elevilor primirea lor de către colectivul de muncitori la începutul practicii. În anul trecut, elevii care au făcut practică la G.A.S. „30 Decembrie” din regiunea București au fost întîmpinați chiar la intrarea lor în sediul gospodăriei de către directorul acesteia și un colectiv de muncitori frunțași. După ce directorul gospodăriei le-a expus pe scurt istoricul gospodăriei și le-a descris principalele sectoare de muncă ale acestuia, au luat cuvîntul doi muncitori frunțași care le-au vorbit despre realizările gospodăriei, despre metodele folosite pentru sporirea producției, despre sensul profund patriotic al muncii puse în slujba poporului. Această primire i-a înflăcărat pe elevi, a făcut să crească mult interesul lor față de problemele producției agricole, i-a îndemnat să muncească cu însuflețire.

Analiza activității pe întreaga perioadă de practică constituie, de asemenea, un prilej important de a contribui la educarea unor înalte trăsături morale la elevi. Fiecare responsabil de brigadă dă raport asupra activității depuse de fiecare elev în întreaga perioadă de practică. În raport se fac aprecieri generale asupra îndeplinirii și depășirii planului, asupra valorii muncii depuse de întreaga brigadă. Este bine ca la aceste adunări de analiză să ia cuvîntul și responsabilii cu prac-

tica din partea întreprinderii sau unității agricole socialiste, deoarece aprecierile acestora au pentru elevi o mare valoare. Programul artistic cu care se poate încheia o asemenea adunare finală îl apropie și mai mult pe elevii de colectivul în mijlocul căruia au lucrat.

La îndemina școlilor noastre stau încă multe alte prilejuri oferite de perioada practicii continue de a contribui activ la educația comunistă a elevilor.

Un loc important îl are, între acestea, legătura strînsă a elevilor utemiști cu organizațiile U.T.M. din întreprinderi sau unități agricole socialiste. Deosebit de grăitoare în această privință este experiența dobîndită în anul trecut de organizația U.T.M. de la Școala medie nr. 18 din Capitală, care a încheiat un protocol cu organizația U.T.M. de la Întreprinderea „Tudor Vladimirescu”, unde și-au desfășurat elevii lucrările practice. Protocolul prevedea activități comune care îi puneau pe elevi în situația de a cunoaște profund viața tinerilor muncitori, felul cum muncesc ei, cum își petrec timpul liber. Utemiștii din școală au fost invitați la unele ședințe ale organizației U.T.M. din întreprindere, au participat alături de tinerii muncitori la acțiuni patriotice, au organizat împreună cu aceștia o serie de activități la club. Rezultatele acestei legături strînse n-au întîrziat să se arate. Între elevi și muncitori s-au încheiat prietenii strînse ca urmare a cărora mulți utemiști din școli și-au manifestat dorința de a lucra, după terminarea învățăturii, alături de tinerii din producție.

Aceasta este una din cele mai elocvente dovezi ale succesului educativ al practicii continue organizate la sfîrșitul anului școlar.

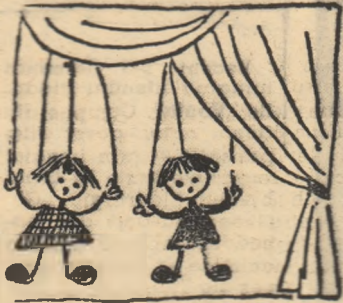
Valentina Vișan

cercetător științific la Institutul de științe pedagogice

Îmbrăcați în aceste pitorești costume naționale, copiii vor interpreta cu ațit mai autentic un joc popular la serbarea lor.

Activitatea unui teatru de marionete

Puțini știu că Secția de învățământ a Capitalei dispune de un teatru permanent de păpuși care dă spectacole cu regularitate, organizează turnee și și-a cucerit un public credincios și entuziast. Printre afișele ce anunță nenumăratele spectacole de pe scenele bucureștene nu întâlnești niciodată numele acestui teatru, iar cronicile nu i-au consacrat activitatea. Faptul e cu atât mai ciudat cu cât de înființarea lui au trecut mai bine de zece ani.

Teatrul a luat ființă în 1949, cu doi minuiitori care dădeau spectacole prin școli și cămine de copii, cu o scenă portativă minusculă. Intreg „utilajul tehnic”, cu păpuși cu tot, încăpea într-un geamantan. Prima piesă jucată a fost „Povestea bobului de mazăre”, dramatizare a cunoscutului basm al lui Andersen.

Cu timpul, pe lângă cei doi minuiitori a mai venit unul, apoi încă unul și, în sfârșit, numărul lor a ajuns la cinci, formație în care activează și astăzi. Din 1951 teatrul are un sediu permanent, la clubul sindicatelor de învățământ din Capitală.

Repertoriul cuprinde piese înscrise în mod obișnuit în programele teatrelor de păpuși și câteva lucrări realizate de membrii cehnaclului literar al clubului.

Spectacolele dovedesc, în general, preocupare pentru o minuire și interpretare îngrijită, pentru prezentarea pieselor în condiții cât mai bune. Micul grup al minuiitorilor lucrează cu rivniță și dragoste. O serie de artiști cunoscuți din Capitală au fost invitați de teatru să-și dea contribuția pentru a asigura spectacolelor lui un nivel artistic cât mai ridicat. Astfel, la realizarea păpușilor și decorurilor și-au dat concursul Ioana Constantinescu, laureată a Premiului de Stat, Ileana Popescu și Adriana Leonescu.

Textul pieselor a fost imprimat pe bandă de magnetofon în interpretarea actorilor Nicolae Gărdescu, Andrei Codarcea, Ileana Codarcea, Victoria Medeea, Tudorel Popa, Mircea Crișan și alții. Dacă mai adăugăm și alte nume ce apar în programul de sală, ca de pildă acela al ingine-

rului de sunet Suru Titus — avem o imagine clară despre eforturile teatrului de a strânge în jurul său colaboratori valoroși.

Pentru desfășurarea în condiții mai bune a activității teatrului se impun o serie de măsuri. Fiind vorba de un teatru îndrumat de oameni care cunosc bine munca pedagogică și care dispune de un colectiv de artiști proveniți din rândurile cadrelor didactice, se pot realiza spectacole mult mai apropiate de cerințele școlii. Problemele pionierilor, viața de școală, educația în familie — iată numai câteva din principalele teme spre care trebuie să tindă repertoriul acestui teatru. Din păcate, până acum colectivul de păpușari a prezentat mult prea rar asemenea teme, preferând — nu știm din ce raționament — piese vag moralizante, câteva basme nesemnificative sau lucrări ce nu aveau nici o justificare în repertoriu. Criteriul de

alegere a textelor a fost, în primul rând, cel al spectaculozității și nu cel al conținutului de idei. Simpla enunțare a titlurilor unor piese este edificatoare în această privință: „Tândărică și coșarul”, „Moș Gerilă în pădure”, „Escapada jucăriilor”, „Fluierașul și cânița”.

Și în realizarea spectacolelor sînt încă lucruri care se cer remediate. Dacă în majoritatea cazurilor păpușile sînt lucrate îngrijit și au un aspect atrăgător, nu la fel se prezintă și decorurile. La cele mai multe spectacole decorul este naturalist, încărcat de amănunte inutile, care fac greu de urmărit mișcările personajelor. Se face adesea vădită o lipsă de diferențiere între eroii pieselor, care se datorește interpretării superficiale, rezultată dintr-o insuficientă muncă cu actorii.

Regia spectacolelor este semnată de Petruța Stoian, care dă dovadă de reale calități în această muncă. Ea lucrează aici de la în-

ceputurile teatrului, cunoaște posibilitățile fiecărui minuiitor și este preocupată să asigure o interpretare vioaie și o mișcare corectă. Ar fi de dorit totuși ca, din cînd în cînd, pentru punerea în scenă a unor piese, teatrul să invite un regizor cu experiență. Aceasta ar constitui o bună școală pentru interpreți și chiar pentru regizoare.

Teatrul nu dă decît spectacole la care spectatori sînt asigurați prin biletele plasate în școli. O bună publicitate prin afișe și presă ar asigura însă o participare mai largă a copiilor la spectacole. Este necesar, de asemenea, să se mărească numărul deplasărilor, atît în raza orașului, cît și în alte localități. Sînt zece de localități în regiunea București unde copiii așteaptă și doresc să vadă spectacole cu păpuși. Teatrul de păpuși al secției de învățământ a Capitalei nu numai că le poate îndeplini această dorință dar este și dator s-o facă.

Membrii colectivului de păpușari sînt chemați totodată să dea un sprijin mai serios păpușarilor amatori. În cuprinsul regiunii există astăzi un număr mare de echipe ale păpușarilor amatori, altele sînt în curs de înființare. Majoritatea acestor echipe sînt formate din cadre didactice și, în special, din educatoare, dar și din elevi. Ajutorul specialiștilor le-ar fi de mare folos.

Teatrul de păpuși al Secției de învățământ a Capitalei și-a dovedit cu prisosință utilitatea. El trebuie să răspundă însă într-o mai mare măsură exigenței spectatorilor și scopului de a contribui la educarea lor.

Mihai Crișan

Prețuire micilor artiști

În semn de cinstită și prețuire a copiilor noștri, an de an, cu ocazia zilei de 1 Iunie, Ministerul Învățămîntului și Culturii în colaborare cu Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor organizează Expoziția națională de artă plastică a tineretului școlar, la care participă elevii din școlile de toate gradele de pe întreg întinsul patriei.

Deschisă în acest an la 1 Iunie în Parcul de cultură și odihnă „I. V. Stalin” din Capitală, expoziția tinerelor talente ale școlilor noastre cuprinde peste 350 de lucrări, selecționate din cele 3000 prezentate pentru expoziție de secțiile de învățămînt și cultură.

În lucrările aflate în expoziție micii creatori au zugrăvit, după puterile lor artistice, viața noastră nouă, construcții ale socialismului, aspecte din viața fericită a copiilor din R.P.R. Sînt prezente în inspirația celor mici și episoadele din trecutul de luptă al partidului clasei muncitoare, din anii ilegalității, ca și aspecte din lupta pentru pace.

Cele mai bune lucrări vor fi distinse cu premii. În acest scop sînt instituite 4 premii I, 8 premii II, 12 premii III și un număr de 60 mențiuni; cei mai talentați artiști — cîștigătorii premiilor și mențiunilor — vor primi aparate de radio, biciclete, aparate de fotografiat, instrumente muzicale, cesuri de mînă, truse de stilouri, cărți, vopsele etc.

O mare bucurie pentru copiii noștri o va constitui faptul că cele mai bune dintre

lucrările lor vor fi trimise la expoziții internaționale ce se organizează în diferite țări din Europa și Asia, unde țara noastră este solicitată să participe. De altfel, și în anii trecuți multe din lucrările selecționate la expoziția națională din București au fost distinse cu premii și mențiuni la expozițiile internaționale din Italia, Franța, India, Australia, Japonia, R. P. Ungară etc. Ne mai sînt în minte numele unor elevi care s-au distins la aceste expoziții: Nicolae Krasovschi de la școala medie „M. Sadoveanu” din Iași, Cornel Sanda de la cercul de artă plastică al Palatului Pionierilor — premiați la expozițiile internaționale din India, Greta Rotman de la Școala de 7 ani nr. 3 din Piatra Neamț, care a obținut premiul I la expoziția organizată la 1 Iunie 1960 la București și a fost distinsă cu mențiune la expozițiile internaționale din India și alți mulți copii deveniți cunoscuți nu numai în țară, ci și peste hotare pentru talentul lor și pentru perseverența pe care o arată în însușirea artei penelului.

Expoziția deschisă ieri în Parcul de cultură și odihnă la scurt timp după ce întregul nostru popor a sărbătorit împlinirea a 40 de ani de la crearea Partidului Comunist din România reprezintă o manifestare a dragostei și prețuirii pe care elevii o poartă partidului și guvernului — recunoștința pentru copilăria lor fericită.

I. B.

Profesor actor

Filmul „Setea”, realizat de tînărul regizor Mircea Drăgan, prilejuiește înmănușirea unui talentat grup de actori cunoscuți publicului de pe scenă și de pe ecran, cărora li se alătură cîțiva tineri debutanți.

Printre aceștia din urmă se află și un profesor de limba română, Virgil Platon, care interpretează rolul lui Ezechiel. L-am urmărit cu multă atenție pe platourile de filmare, la repetiții și în timpul filmărilor și am înțeles că-și pregătea rolul cu multă minuțiozitate, ca un adevărat actor. Sub conducerea regizorului, profesorul Virgil Platon a dat viață unui Ezechiel care a prilejuit cronicarilor cinematografici notații elogioase.

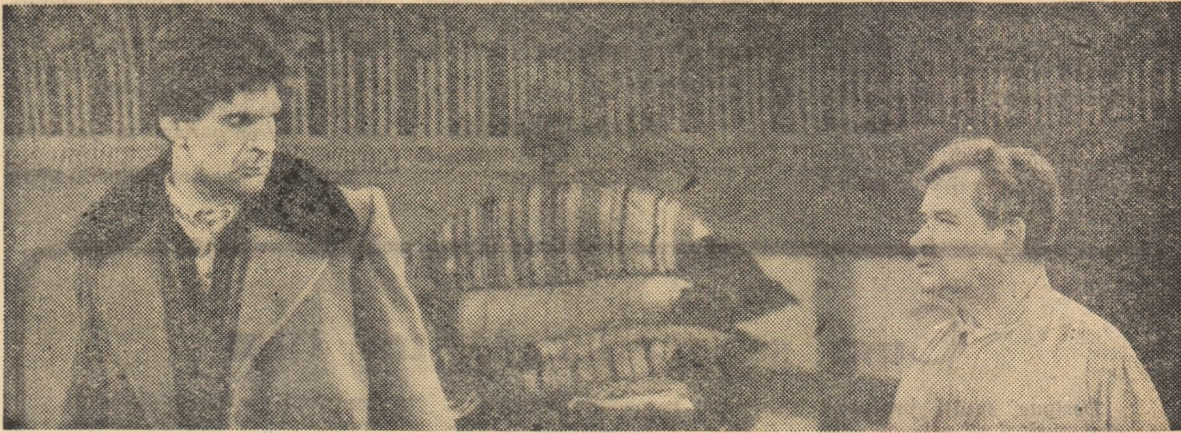
L-am întrebat pe tînărul profesor dacă după acest interesant debut se va dedica artei filmului. „Nu — a

răspuns el. Arta actoricească este extrem de interesantă și frumoasă, dar îmi iubesc elevii. Îmi place să-i văd cum cresc, mă bucur că munca mea îi ajută să se pregătească pentru viață. N-aș vrea să-l părăsesc”.

În mijlocul elevilor lui, la Școala de 7 ani din comuna Apold, raionul Sighișoara, profesorul Virgil Platon își duce mai departe munca nobilă de educator al tinerii generații.

Alecu Gh. Croitoru

În clișeu: profesorul Virgil Platon într-o scenă din film, alături de artistul poporului George Calboreanu.

O EXCURSIE DE NEUITAT

„Iată-i în sfîrșit porniți în excursie. O navă splendidă îi poartă pe înfrînderea de necuprins a Mării Negre. Sînt laolaltă, pe puntea vasului, elevii ai Școlii de 7 ani nr. 101 și elevii ai Școlii de muzică nr. 1 din Capitală. Pleacă spre Odesa, Ialta, Livadia și Soci, spre prietenii pe care de mult visează să-i viziteze.

Ajung la Odesa. Ochii tuturor scînteiază de bucurie: pășesc pentru prima oară pe pămînt sovietic. Autocarele îi poartă prin orașul erou, al doilea mare port al Uniunii Sovietice după Leningrad. Vechi palate ridicare prin munca poporului se înfățișează unul cîte unul, încîntînd

privirile. În multe locuri, mărturiile despre trecutul glorios al orașului îi duc cu gîndul la paginile eroice scrise cu sînge de popor în cartea istoriei Odesei.

Are loc apoi vizita la școala de muzică, școala în care și-au făcut ucenicia David Oistrach și Emil Ghilels. Programul muzical comun dat de elevii romini și de gazde transmite — mai mult decît vorbele — căldura, prietenia, bucuria de a se cunoaște direct, nu numai din cărți, filme sau albume.

A doua zi, pe o vreme frumoasă, îi întîmpină coasta Crimeii, cu elegante siluete ale cas-telurilor ei, azi muzee sau sanatorii pentru odihna

oamenilor muncii veniți din toate colțurile Uniunii Sovietice și ale lumii întregi. Pe frumosul chei al Ialtel elevii bucureșteni sînt înlimpinați cu flori și cîntece de un detașament de pionieri. Cu ei copiii noștri aveau să se revadă, într-o vizită la Școala de 11 ani nr. 6, după ce au cunoscut cele mai frumoase și mai importante locuri ale orașului — grădina botanică, imensele parcuri ale vilei unde a avut loc conferința celor trei mari puteri în 1945.

palatul Voronov, impresionant prin arhitectura lui, prin interiorul lui de mare valoare artistică și altele. Pe chei, la plecare, o manifestare spontană de sinceră

prietenie: au răsunit cîntecele, jocurile românești și sovietice, executate de elevii noștri și de gazde, care au petrecut aici laolaltă mai bine de trei ore, pînă la plecarea vaporului.

Mai departe, la Livadia și Soci, noi impresii, noi prietenii.

Acum, întorși în țară, copiii sînt mai puternică în suflete admirăția profundă pentru minunatul tineret sovietic, pentru oamenii sovietici, pentru frumusețile țării în care se construiește comunismul.

În adevăr, o excursie de neuitat!

Prof. EUG. OCHEȘAN
EL. GHINDĂ

În preajma vacanțelor

(Urmare din pag. 1)

ochi” (înlîndu-l pe celălalt închis în fața a ceea ce nu este încă de tot transformat) ca niște domni inspectori de tristă și ridicolă memorie! Dar vină are și onoratul corp didactic! Se îndătinase în primii ani după 23 August sănătosul — și fructuosul — obicei ca tovarășii învățători și profesori (ca să fim respectuoși cu adevărul istoric, îndeobște precumpăneau tovarășele) să ne scrie părerea lor despre o carte sau alta, despre felul cum este privită, înțeleasă, îndrăgită (sau nu, din păcate!) de către elevii lor. Unele răvașe depășeau aprecierile despre insuficienta documentare, sau despre schematicismul cutărui personaj, al cutărui episod, punînd problemele de fond, dezbătînd cu noi conflictul, veridicitatea lui, combătînd soluțiile literare în numele realității, al practicii lor de zi cu zi... Acum, ne mai întîlnim doar la răs-timpuri în „conferințe”, consfătuiri și plenary pentru schimb de vederi și de experiență între pedagogi și scriitori. (Eu, unul, cînd vine vorba de literatură pentru copii aș prefera terminologia „între pedagogi... care scriu și celălalt”!)

Iată o temă de reflecție pentru perioada vacanțelor și o imbie-re — publică și în termeni ritoși —

de a reciti cărțile pe care le recomandăm copiilor, dragi tovarășii educatori, și de a ne scrie pe îndelete și pe concret ce este bine și ce ar putea să fie și mai bine, mult mai bine! În două etape, ar fi un ajutor reciproc în muncă... În greua și minunata noastră muncă comună de a crea nu numai cărți... ci și cititori ai acestora, oamenii de mine. Deși detest... „testele” înguste și mecanice, urmărită — ca pe niște veritabili atomi marcați circulînd în mintea și inima micilor lectori — acțiunea cîtorva cărți recomandate acum, la începutul vacanței, în toamnă, cînd ele vor fi fost citite și asimilate. Și scrieți-ne și nouă, cu frățească sinceritate și sub semnul răspunderilor împărțite. Fiește, unele laude nu strică (sînteți doar pedagogi!) dar, de bine de rău, ne vor bucura și toate observațiile critice, rezervele și punerile la punct.

Trimiteți-ne corespondența pe adresele... editurilor. Le va prînde și lor bine să aște ce credeți voi, „dascălii” și, prin mijlocirea voastră, ce cred micuții destinatari și beneficiari ai scrisurii noastre.

Iar noi vă vom răspunde, — și unora și celorlalți — cu cărțile noastre viitoare, cele pe care începem să le scriem — și cele la care de abia visăm...

Preocupările studioului „Al. Sahia“

Cînd vorbim despre filme de scurt metraj înțelegem, îndeobște, o multitudine de grupe de filme. Atunci însă cînd ne referim la o anumită categorie și la funcțiile acesteia, lipsa de claritate nu întârzie să se manifeste, deoarece în uzul curent nu s-a statornicit încă o denumire clară și unitară a acestor genuri.

Menționăm acest lucru nu pentru a ne substitui muncii filmologilor, ci pentru a arăta că precizarea caracterului și funcției filmului destinat învățămîntului a fost și continuă să fie și azi una din problemele de care este preocupat studioul „Al. Sahia“.

Noi simțim conștienți că dezvoltarea rapidă a științei și tehnicii proprii evului socialist pune în fața învățămîntului sarcini de mare răspundere, că nu puține sînt problemele care se ridică în legătură cu asigurarea unei eficiențe corespunzătoare a muncii instructiv-educative.

Pentru a putea produce decizii pentru uzul învățămîntului într-un număr ce va crește de la an la an, conducerea studioului nostru a socotit că trebuie luat un ansamblu de măsuri (specializarea cadrelor în procesul de realizare a acestor filme, documentarea lor sistematică în probleme de pedagogie și de cultură generală, colaborarea permanentă cu forurile de specialitate, schimb de experiență cu cinematografiile țării socialiste etc.) pentru ca peliculele produse de studio să aibă rezultatele dorite și să poată convinge cadrele didactice despre utilitatea folosirii lor în procesul de învățămînt.

Experiența filmului destinat școlilor — atât cea sovietică și din R.D.G. cât și cea acumulată pînă acum la noi — este edificatoare, din ea desprinzîndu-se și pentru noi unele concluzii de bază:

1. Scopul planului destinat învățămîntului este identic cu acela al oricărui material didactic. De aici se desprinde și specificul acestui gen de filme care, spre deosebire de alte categorii de filme, nu are funcții distractive, ci îndeplinește rolul pe care-

au harta, globul, desenul, preparatul; ceea ce deosebește filmul de celelalte materiale didactice sînt posibilitățile sale tehnico-cinematografice, eficiența lui sporită.

2. Filmul, ca material didactic auxiliar, nu este chemat să epuizeze temele ce decurg din programa unei discipline date. Ținînd însă seama de concentrarea ce se cere elevului pentru a asimila obiectul respectiv, trebuie evitate orice momente care l-ar putea distra de la procesul de asimilare a temei (fie și sub forma unui film „interesant“ în general).

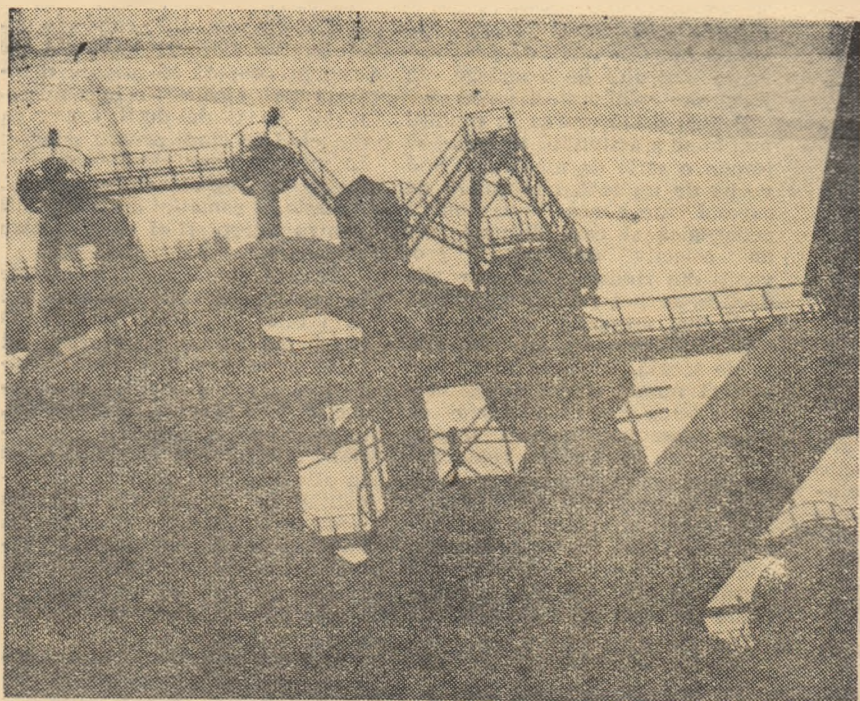
3. Filmul destinat învățămîntului nu poate înlocui pe profesor. El îl ajută în explicarea unor fenomene, a unor procese care, datorită tehnicii speciale cinematografice, pot fi demonstrate mai clar, mai rapid și mai bine prin mijlocirea imaginii.

4. Filmul pentru învățămînt se cere utilizat mai ales atunci cînd alte mijloace s-au dovedit neadevate. De pildă, numai pelicula poate înregistra, prin metoda filmării, imagine cu imagine, un fenomen în dezvoltare; numai ea poate proiecta imagini într-un ritm accelerat sau încetinit, numai ea poate explica printr-un complex de desene, mulaje, machete unele legi ale naturii.

În conformitate cu sarcinile didactice ce revin filmului destinat învățămîntului, nouă, celor ce muncim în producția filmelor de scurt metraj, ne apare din ce în ce mai evident faptul că în problemele figurative ale filmului destinat școlilor de toate gradele cuvîntul hotărîtor îl are elementul pedagogic. Vom căuta să depunem toate eforturile ca acest principiu să fie aplicat cu pricepere și cu eficiență de cadrele noastre cinematografice, care au primit sarcina de cînt să aducă contribuția, prin filmele ce le vor realiza, la munca desfășurată de Ministerul Învățămîntului și Culturii în toate domeniile educației școlare.

Silvia Armașu

director adjuncat al studioului „Al. Sahia“

Recent s-a terminat turnarea filmului didactic „Fonta“. Compus din două acte, acest film prezintă — prin imagini sugestive luate la Combinatul siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej“ din Hunedoara și prin desene animate — întregul proces de fabricare a fontei. El poate fi folosit atât la școlile de 7 ani (pentru ilustrarea unor lecții privind bazele producției industriale și a unor lecții de chimie) și la școlile medii (pentru lecții de tehnologia materialelor și de chimie), cit și la școlile profesionale și tehnice (pentru lecțiile de tehnologia materialelor).

În clișeu, un cadru din filmul „Fonta“.

Proiecția cinematografică — însemnat auxiliar al școlii

Proiecția, ca nici o altă artă, dispune de bogate mijloace expresive prin care poate să transmită într-un mod intuitiv și accesibil, atractiv și științific, problemele cele mai complexe ale vieții, ale științei și tehnicii, ale culturii etc.

Deosebit de utilă este proiecția în școală, în procesul de instruire și educație a elevilor. Într-adevăr, filmul — ca și celelalte materiale de proiecție — duce în școală actualitatea, realizează o legătură strinsă între învățămînt și viață. El are posibilități unice de a demonstra dezvoltarea proceselor din natură, cele mai complicate transformări lăuntrice ale substanței, procese tehnologice, fenomene biologice, viața orașelor și satelor, realizările în muncă ale frunțașilor în producție, evenimentele istorice, cultura popoarelor din cele mai îndepărtate timpuri și din diferite țări etc. Filmele artistice pentru copii și tineret se bucură de largă simpatie printre micii spectatori. Ele îi introduc în lumea vie și pitorească a basmelor, le transmit, prin mijlocirea imaginii artistice, învățăminte de mare preț pentru formarea lor ca oameni ai societății socialiste.

În școlile noastre, datorită grijii

pe care o poartă partidul și guvernul înzestrării învățămîntului cu cele mai moderne mijloace intuitive, filmele și celelalte materiale de proiecție sînt folosite pe o scară tot mai largă. În fiecare an statul nostru acordă fonduri importante pentru înzestrarea școlilor cu aparate de proiecție cinematografică și pentru proiecția de filme didactice.

Cel mai des sînt utilizate în școli filmele de scurt metraj, pe bandă de 16 mm, a căror durată de proiecție nu depășește 10 minute și care pot fi folosite la o singură lecție. Filmele de scurt metraj sînt de obicei mute și cuprind o singură temă bine conturată, fără amănunte care să distragă atenția elevilor. Secvențele unor astfel de filme rămîn un timp mai îndelungat pe ecran, ceea ce permite profesorului să explice în mod amănunțit fenomenul respectiv, iar elevilor să poată urmări îndeaproape cele demonstrate.

Alte filme didactice sînt cele folosite pentru recapitularea unor teme sau pentru sintetizarea unor noțiuni studiate anterior. Astfel de filme — și ele de scurt metraj — durează 20-30 minute. Ele sînt utilizate uneori și la lecțiile curente, proiectîndu-se însă numai fragmentele corespunzătoare temei planificate.

Arhiva Națională de Filme pune la dispoziția școlilor și o serie de filme cu caracter didactic care se folosesc în afara orelor de clasă și prin care profesorii urmăresc completarea și lărgirea noțiunilor căpătate în clasă, popularizarea realizărilor dobîndite de oamenii muncii sub conducerea partidului, a noilor cercuri ale științei, educația estetică, dezvoltarea dragostei față de frumusețile patriei etc.

Buna folosire a filmelor în procesul instructiv-educativ cere profesorului să cunoască în prealabil conținutul lor, pentru a ști cum să le includă în cadrul lecțiilor sau al celorlalte activități din școală. Astfel, unele filme corespund intrinsec programelor școlare, sînt pe deplin conforme cu materialul din manual. Acestea pot fi folosite direct la lecție. În unele cazuri, însă, tratarea temei în film poate să nu se potrivească înocmai cu scopul urmărit de programa școlară. Un astfel de film se poate folosi doar ca o completare a celor studiate în clasă.

Dar pregătirea profesorului pentru proiectarea unui film nu se poate limita doar la o simplă vizionare, deoarece succesiunea imaginilor și episoade întregi dispar din memorie și în felul acesta nu e posibilă o demonstrare a lui care să respecte cerințele metodice. De aceea filmul trebuie să fie studiat de către profesori. A studia un film înseamnă a-l privi pe ecran, cu ceasul în mînă, cel puțin de două ori. Prima vizio-

nară dă o părere generală despre film (despre conținutul lui, despre durată de rulare a fiecărei părți și a filmului în total, despre tema din programă sau despre partea de temă căreia îi corespunde etc.).

După o studiere amănunțită a filmelor nu este greu să li se determine locul în desfășurarea generală a procesului de învățămînt — și anume: lecția la care să fie folosite, ce părți (sau numai fragmente) vor fi proiectate, cu ce alte materiale didactice pot fi completate, asupra căror imagini să fie reținută atenția elevilor și ce trebuie făcut în acest scop. De asemenea, după o astfel de pregătire profesorul poate doza timpul pentru demonstrarea fiecărei părți din film, poate stabili întrebările pe care le va adresa elevilor în legătură cu fiecare parte și temele pe care le va da pentru munca individuală, după vizionare. Pe baza tuturor acestor date se poate întocmi planul lecției la care se folosește proiecția.

O mare importanță în ridicarea valorii didactico-educative a proiecțiilor o are felul cum se desfășoară aceasta. Bunăoară, cînd un film este lung, nu poate fi vorba de aprofundarea problemelor pe care le înfățișează, el dacă este proiectat fără întrerupere. De aceea este necesar ca un film lung să fie proiectat pe fragmente, adică după fiecare episod terminat din punct de vedere logic să se facă o pauză în care profesorul să controleze calitatea percepției materialului vizionat, să precizeze și să fixeze în mintea elevilor ideile principale, să facă generalizările necesare și să tragă concluzii.

Profesorul trebuie să dirijeze atenția elevilor asupra punctelor principale ale filmului, să formuleze corect explicațiile, deoarece numai în felul acesta se asigură eficacitatea folosirii proiecției.

Totuși, pot exista și cazuri în care filmul rulează fără explicațiile profesorului. Această metodă se folosește atunci cînd profesorul cere elevilor să analizeze singuri conținutul scenelor, dîndu-le dinainte (la lecția anterioară sau în cuvîntul introductiv) cîteva întrebări la care — pentru a da răspunsuri — ei trebuie să reflecteze în timpul prezentării filmului.

În toate cazurile trebuie să se asigure caracterul activ al lecțiilor la care se folosesc proiecțiile, așa ca elevii să nu rămînă cu impresia falsă că proiecția constituie doar un spectacol, o distracție.

Este necesar ca pretutindeni să se acorde atenția cuvenită folosirii proiecției în școală, valorificîndu-se astfel unul din cele mai însemnate mijloace audio-vizuale care contribuie la întărirea caracterului intuitiv al muncii instructiv-educative.

Victoria Gheorghiu

Cum se realizează un film

Desigur, mulți profesori sînt curioși să afle cum se desfășoară procesul de realizare a unui film didactic. Iată, în rîndurile de mai jos cîteva date în legătură cu aceasta:

Să începem cu elaborarea tematicii filmelor didactice. Ea are în vedere, evident, cerințele învățămîntului. Se alege îndeosebi acele teme din programa școlară care sînt mai greu de intuit prin alte mijloace. De aceea, proiectul planului tematic al producției de filme didactice se elaborează într-o strînsă legătură cu autorii programelor și manualelor.

Pentru definitivarea acestui proiect, ca de altfel și pentru definitivarea întregului plan de producție a materialelor didactice, se cere părerea organelor competente — a întreprinderilor producătoare de material didactic, a Institutului de științe pedagogice, a cadrelor didactice frunțașe, a

unor inspectori de la secțiile de învățămînt și cultură etc. Planul este apoi aprobat de către M.I.C.

Cine conduce munca de realizare a filmului didactic? Ca la oricare alt film, și aici sarcina principală o are un regizor. El lucrează în colaborare cu un consultant — specialist în domeniul respectiv al științei — cu metodiști și profesori.

Înainte de a se trece la elaborarea scenariului, regizorul și colaboratorii lui stabilesc în comun caracteristicile filmului, ideile principale ale temei care trebuie realizată în film, durata acestuia etc. Apoi scenariul — întocmit de regizor în colaborare cu consultantul științific — este discutat de același colectiv de colaboratori.

La munca propriu-zisă de pregătire a filmului participă mulți oameni — echipa de filmare, muncitorii și

tehnicienii care realizează machetele, trucajele, desenele animate etc. Tuturor li se cere, pe lângă pregătirea de specialitate, fantezie creatoare pentru ca filmul să fie nu numai instructiv, ci și accesibil și atractiv.

Dar cu aceasta nu se termină munca de producere a unui film. După filmarea propriu-zisă, urmează încă numeroase operații: dezvoltarea, montarea, înregistrarea sunetelor etc.

O dată filmul terminat, colectivul care a stabilit conținutul temei este chemat pentru recepție.

Acesta este, în linii mari, drumul pe care îl parcurge un film didactic din momentul cînd se naște ideea creării lui și pînă în clipa cînd, după ce a făcut toate pregătirile necesare, profesorul îl prezintă elevilor săi.

M. Adler